

TUTKIMUSRAPORTTI

Nurmijärvi

Klaukkala Viirinlaakso II

Yli-Kunnari ja Ylisjoki

Kivikautisten asuinpaikkojen arkeologiset koetutkimukset
5.-12.10.2021

Museovirasto

ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT
TUIJA VÄISÄNEN

Tiivistelmä

Museoviraston Arkeologiset kenttäpalvelut teki Nurmijärven kunnan tilauksesta arkeologiset koetutkimukset Klaukkalassa Viirinlaakso II:n katualuevarauksen alueella 5.-12.10.2021. Koetutkimuksia tehtiin kahdella kivi-kautisella asuinpaikalla Yli-Kunnarissa (mj. rek. 543010012) ja Ylisjoessa (mj. rek. 543010015). Työ tehtiin asemakaavaan ja asemakaavamuutokseen Viirinlaakso II liittyen. Tutkimukset tehtiin kaivamalla peltoalueille koeojia kaivinkoneella ja tekemällä metsäalueille koekuoppia lapio- ja lastakaivuna.

Yli-Kunnarin alueelle kaivettiin 10 koeojaa ja 31 koekuoppaa tai koepistoa. Koeojissa havaittiin peltokerrosta ja sen alla puhdas pohjamaa. Peltokerroksen joukossa ja sen alla oli muutamain paikoin hieman hiiltä. Yhdessä koekuopassa havaittiin varhaisemman kuopan täyttötä, mutta yhdessäkään koekuopassa ei havaittu löytöjä. Muinaisjäännösrajausten alueella ei havaittu mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa. Sen sijaan peltoalueella asuinpaikan edustalla joen järvimäisen pullistuman alueella havaittiin turvekerrosta ja sen alla kerrostuma vesipähkinöitä ja niiden kuorten palasia.

Ylisjoen asuinpaikalle kaivettiin yksi koeoja ja 29 koekuoppaa tai koepistoa. Koepistoissa havaittiin kulttuuri-kerrosta ja niistä tehtiin kivi-kautiseen asuinpaikkaan liittyviä löytöjä melko pieneltä alueelta. Lisäksi pellolle asuinpaikan edustalle tehdystä koeojasta havaittiin puisen liistekatiskan tai kalastusjärjestelmän osia. Liistekatiskasta tehty C14-ajoitus osoittaa sen olevan peräisin neoliittisen kivikauden loppupuoliskolta noin 4500 BP/ 3357-3099 cal BC.

Sisällys

Tiivistelmä.....	2
Arkisto- ja rekisteritiedot.....	2
Peruskarttaote	3
Peruskarttaote 2	4
1. Johdanto	5
2. Tutkimukset ja havainnot	6
2.1 Ympäristö ja tutkimusmenetelmät.....	6
2.2 Alueen vesistöhistoria ja historia	8
3. Tutkimushavainnot	11
3.1 Havainnot Yli-Kunnarin alueella	11
3.2 Havainnot Ylisjoen alueella.....	16
4. Yhteenveto	21
Lähteet.....	23
Kuvaluettelot	24
Karttaluettelo	27
Kartat	28

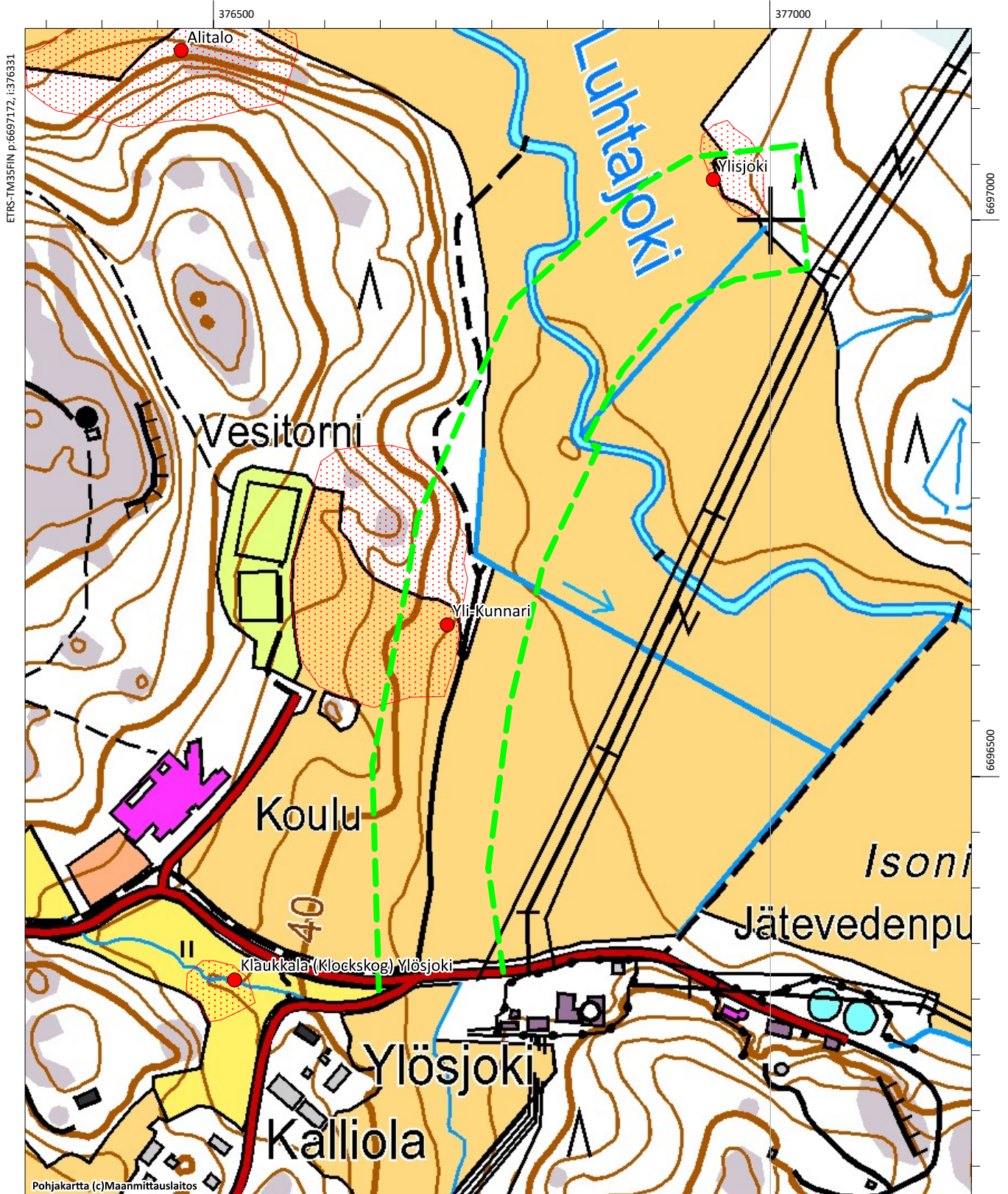
Arkisto- ja rekisteritiedot

Kunta: Nurmijärvi
Tutkimuskohde: Yli-Kunnari ja Ylisjoki
Kohteen ajoitus: kivikautinen
Kohteen tyyppi: asuinpaikka
Muinaisjäännöstunnus: Yli-Kunnari 543010012 ja Ylisjoki 543010015
Kiinteistötunnus: Ylisjoki: 543-403-19-31 ja 543-403-3-518, Yli-Kunnari: 543-403-3-508 ja 543-403-3-518
Tilaaaja: Nurmijärven kunta
Kohteen koordinaatit (ETRS-TM35FIN):
Yli-Kunnari: P: 6696636 I: 376710
Ylisjoki: P: 6697036 I: 376949
Kenttätyöaika: 5.-12.10.2021
Tutkimuksen laatu: Koekaivaus
Tutkimuksen laajuus: Tutkittu ala: Yli-Kunnari 200 x 100 m, Ylisjoki 70 x 70 m
Kaivettu ala: Yli-Kunnari: 10 koeojaa 628 m², 31 koekuoppaa ja koepistoa n. 8 m²; Ylisjoki: 1 koeoja 147 m², 29 koekuoppaa ja koepistoa n. 7 m²
Tutkimuslaitos: Museovirasto, Arkeologiset kenttäpalvelut
Vastuullinen tutkija: FM Tuija Väisänen
Apulaistutkijat: FM Johanna Seppä ja HuK Aleksi Stenberg
Tutkimuslupa: MV/209/05.04.01.02/2021
Digitaalikuvat: AKDG6964:1-48 Yli-Kunnari ja AKDG6965:1-34 Ylisjoki
Löydöt: KM43304:1-16
Aikaisemmat arkeologiset tutkimukset:
Kreetta Lesell inventointi 2001 (molemmat kohteet)
Maarit Suni inventointi 1975 (molemmat kohteet)
Mirja Miettinen tarkastus 1972 (Yli-Kunnari)
Aikaisemmat löydöt: Yli-Kunnari:
KM19185:1
KM19789:1-9
KM31903:1
Ylisjoki:
KM19792:1

Peruskarttaote

Tutkimusalueen sijoittuminen ja muinaisjäännökset

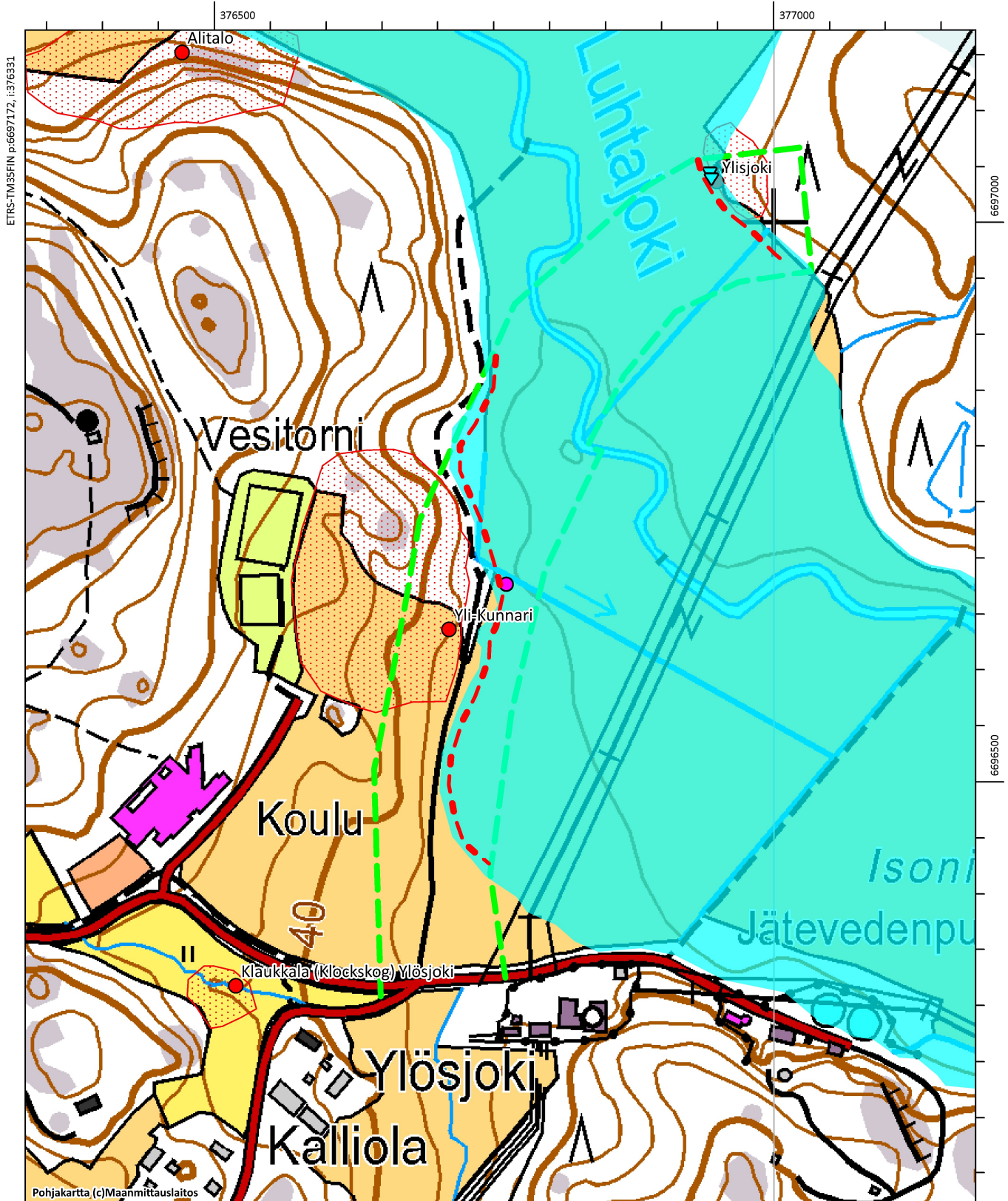
- muinaisjäännösrajaus muinaisjäännösrekisterin mukaan
- alustava katualuevaraus

Peruskarttaote

Vedenkorkeus 32 m mpy ja havaintojen sijoittuminen

- muinaisjäännösrajaus muinaisjäännösrekisterin mukaan
- alustava katualuevaraus
- vedenkorkeus 32 m mpy tasolla
- liisteiden löytökohta
- vesipätkinöden löytökohta
- potentiaalinen orgaanisten löytöjen vyöhyke tiealueella

1. Johdanto

Nurmijärven Klaukkalassa Viirinlaakso II asemakaavoitettavalla alueella tehtiin asemakaavaan ja asemakaavamuutokseen Viirinlaakso II liittyviä arkeologisia koetutkimuksia lokakuussa 2021. Koetutkimusten tarkoituksena oli selvittää asemakaavaluonnoksessa esitetyllä alustavalla katualuevarausalueella, onko Yli-Kunnarin (mj. rek. 543010012) ja Ylisjoen kivikautisilla asuinpaikoilla (mj. rek. 543010015) säilynyt kiinteää muinaisjäännöstä sekä rajata kohteet tarkemmin. Tutkimukset olivat Museoviraston edellyttämiä. Hankkeeseen liittyvät Museoviraston Kulttuuriympäristöpalvelut-osaston lausunnot MV/198/05.02.00/2018 ja MV/81/05.02.00/2019 sekä muinaismuistolain 13§ mukainen neuvottelu 14.11.2018. Nurmijärven kunta tilasi koetutkimukset Museoviraston Arkeologisilta kenttäpalveluilta kilpailutuksen jälkeen. Nurmijärven Uutiset teki tutkimuksista lehtiartikkelin niiden aikana (julkaistu 16.10.2021).

Koetutkimukset toteutettiin 5.-12.10.2021. Kaivausten johtajana toimi FM Tuija Väisänen, apulaistutkijana FM Johanna Seppä ja tutkimusavustajana HuK Aleksi Stenberg. Kaivausapulaisina toimivat Juuli Ahola ja Annamari Hänninen. Sääolosuhteet olivat syksylle tavanomaiset. Koetutkimuksista laadittiin esiraportti marraskuussa 2021. Johanna Seppä on puhdistanut ja luetteloinut löytöaineiston sekä laatinut kartat ja allekirjoittanut on laatinut tämän raportin.

AKDG6964:5. Yli-Kunnari. Työkuva. Koeojaa 1 kaivetaan. Kuvattu Luoteesta. Kuvaaja Tuija Väisänen.

Lohja 14.12.2021

Tuija Väisänen, FM

2. Tutkimukset ja havainnot

2.1 Ympäristö ja tutkimusmenetelmät

Yli-Kunnari ja Yliskjoki sijaitsevat molemmat Nurmijärven Klaukkalassa, Ylisjoen eli Luhtajoen tuntumassa. Joen ympärillä on varsin laaja, noin 90 hehtaarin laajuinen, melko tasainen peltoaukea. Yli-Kunnari sijaitsee Luhtajoen lounaispuolella itään viettävän rinteeseen yläosassa laajalla alueella, Ylösjoen talosta 400 m pohjoiseen, Isoniitun koulun (Löydöskuja) koillispuolella. Asuinpaikan on arvioitu sijaitsevan sekä nykyään laidunalueena toimivalla pellolla että viereisellä metsäisellä mäellä. Alue on heinikkoista sekametsää ja avokalliota. Mäen kaakkoisosassa on kookas hiekkakuoppa, jonka sisään on rakennettu avoin varastokatos. Asuinpaikan rajauksen itäpuolella ulkoilureittinä toimiva hiekkatie. Hiekkatien itäpuolella peltoalue jatkuu joelle saakka.

AKDG6964:1. Nurmijärvi Yli-Kunnari. Yleiskuva, panoraama. Yli-Kunnarin löytöalueen eteläpuoli laidunalueella. Kuvattu lännestä. Kuvaaja Tuija Väisänen.

AKDG6964:2. Nurmijärvi Yli-Kunnari. Yleiskuva. Hiekkakuopan pohjoispuolista jyrkkää metsärinnettä. Kuvattu pohjoisesta. Kuvaaja Tuija Väisänen.

Yliskjoki sijaitsee Yli-Kunnarista noin 400 metriä koilliseen Luhtajoen koillispuolella. Asuinpaikka sijaitsee loivasti länteen viettävällä rinteellä Luhtajoen itäpuolella metsän ja pellon rajalla. Metsä on lehtipuuvaltaista sekametsää. Myös Ylisjoen asuinpaikan reunasta on otettu hiekkaa. Kuoppa on leikannut törmän reunaa noin 10x20 metrin alalta. Kuoppa on jäänyt pois käytöstä ja siinä kasvaa nuoria kuusia. Alueella on lato pienehköllä tasanteella mutta nykyisin on vaikea sanoa, onko paikka valittu siksi, että siinä on alun perinkin ollut tasanne vai onko maata muokattu latojen kohdalta. Idässä maasto nousee hieman jyrkemmin ja mäen päällä on tasanne.

AKDG6965:20. Nurmijärvi Ylisjoki. Yleiskuva löytö-alueesta ladon ympäristössä. Kuvattu luoteesta. Kuvaaja Tuija Väisänen.

Koetutkimusten tarkoituksena oli selvittää, onko suunnitellun katualueen kohdalla säilyneenä kivikautisten asuinpaikkojen kulttuurikerroksia tai rakenteita sekä rajata tarkemmin Yli-Kunnarin ja Ylisjoen muinaisjäänökset. Tutkimukset suoritettiin tekemällä metsäalueille koekuoppia ja koepistoja lapio- ja lastakaivuna. Peltoalueille avattiin koeojia kaivinkoneella. Koeojien maakasojä käytiin vielä läpi lastalla kaivun jälkeen.

AKDG6964:7. Yli-Kunnari. Koeoja 1. Kuvattu lounaasta. Kuvaaja Tuija Väisänen.

Yli-Kunnariin avattiin laitumena olevalle peltoalueelle kymmenen koeojaa kaivinkoneella arkeologin valvonnassa. Näistä yhdeksän kaivettiin tunnetun muinaisjäännösalueen rajauksen sisäpuolelle ja yksi muinaisjäännösrajaus itäpuolelle kevyenliikenteen väylän itäpuoliselle pellolle. Lisäksi kaivettiin lapio- ja lastakaivuna 31 koekuoppaa tai lapionpistoa metsäiselle alueelle muinaisjäännösrajauskoillisosassa.

AKDG6964:32. Yli-Kunnari. Työkuva. Koekuoppaa 30 kaivetaan. Kuvaaja Tuija Väisänen.

Ylisjoen kohteelle avattiin yksi koeoja kaivinkoneella arkeologin valvonnassa. Koeoja kaivettiin peltoalueen reunaan metsän tuntumaan muinaisjäännösalueen rajauksen reunaan. Lisäksi tehtiin lapio- ja lastakaivuna 29 koekuoppaa tai lapionpistoa metsäalueelle.

Koeojat ja havainnot mitattiin takymetrillä ja VRS-GNSS-vastaanottimella. Tutkimuksissa käytettiin ETRS-GK25 koordinaatistoa ja korkeusjärjestelmää N2000 (FIN2005-geoidimalli). Korkeudet on tästä huolimatta ilmoitettu lukuna m mpy (metriä meren pinnan yläpuolella). Mittaukset on alustavissa kartoissa asemoitu peruskartalle. Kaikki mittaukset tehtiin robottitakymetrillä (Trimble S3), joka asemoitiin koordinaatistoon yhteiskäytössä VRS-GNSS-vastaanottimen (Trimble R10) kanssa. Mittausten tarkkuus on ± 3 cm (x,y,z) lukuun ottamatta Ylisjoen koekuoppia 20-29. Nämä kuopat mitattiin VRS-GNSS-vastaanottimella, ja tarkkuus kohteella oli ± 25 cm (x ja y). Korkeusluvussa oli tällä alueella huomattavaa virhettä, joten korkeuslukuja ei ole merkitty. Koska alueella ei tehty mitään muinaisjäännökseen viittaavia havaintoja, ei tarkempaa mittausdokumentointia tehty. Kaivu ulotettiin koekuopissa ja pääosassa koeojia puhtaaseen pohjamaahan saakka. Muutamassa koekuopassa Ylisjoella oli niin runsaasti juuria, ettei puhdasta pohjamaata varmuudella saavutettu. Koeojissa, joissa havaittiin turvekerros, ei turvekerrosta ole kauttaaltaan poistettu. Kaivetut ojat on dokumentoitu mittausten lisäksi sanallisesti ja valokuvin. Valokuvat on luetteloitu MuseumPlus-kokoelmahallintajärjestelmään numeroilla AKDG6964:1-48 (Yli-Kunnari) ja AKDG6965:1-34 (Ylisjoki). Koetutkimusten yhteydessä talteen otetuista vesipähkinöistä, liisteistä ja palaneesta luusta lähetettiin näytteet C14-ajoitukseen Uppsalan yliopiston ajoituslaboratorioon. Raportin valmistuessa käytössä olivat alustavat tiedot vesipähkinän ja liisteiden ajoitustuloksista. Ajoitusraportti liitetään raporttiin myöhemmin.

Rannan korkeuden määrittely ja ajoitus perustuvat GTK:n Vantaan rannansiirtymiskarttoihin (Hokkanen 2005)¹. Lisäksi Johanna Seppä on laatinut kohdasta rantavaihekartan noudatellen vedenkorkeuden 32 m mpy linjaa (peruskarttaote 2 raportin alussa). Kartta on muodostettu Maanmittauslaitoksen kahden metrin korkeusmallin perusteella.

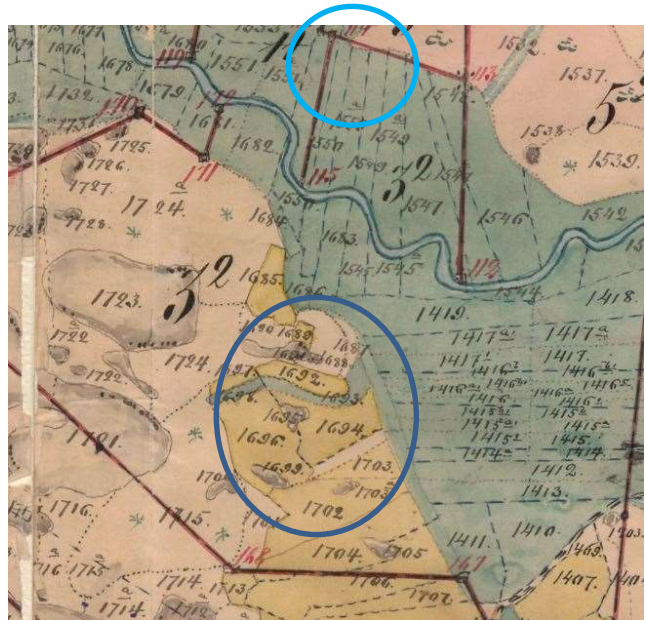
2.2 Alueen vesistöhistoria ja historia

Sekä Yli-Kunnari että Ylisjoki mainitaan vuoden 1975 Maarit Sunin inventoinnissa. Yli-Kunnari on tätä ennen tarkastettu vuonna 1972 (Mirja Miettinen), mutta tarkastuskertomusta ei ole saatavilla. Kohteet on inventoitu myös Kreetta Lesellin vuoden 2001 Klaukkalan inventoinnissa. Johanna Sepän Nurmijärven arkeologiassa inventoinnissa kohteet on mainittu, mutta niitä ei ole inventoinnin yhteydessä tarkastettu. Sunin raportissa todetaan, että Yli-Kunnarin asuinpaikalla hiekkakuopan reunassa erottuu liesi. Lesellin inventoinnin

¹ Hokkanen 2005: Vantaan rannansiirtymiskartat. GTK 2005. http://tupa.gtk.fi/raportti/arkisto/p22_4_111.pdf

aikana tätä ei kuitenkaan ollut enää nähtävillä. Inventointiraporttiin on lisätty tieto, että liesi lienee tuhoutunut 1980-luvun hiekanotossa. Lesellin inventoinnissa todetaan olevan mahdollista, että Yli-Kunnarin ja siitä 500 m luoteeseen sijaitseva Alitalon asuinpaikka olisivat yhtenäistä laajaa asuinpaikkaa.²

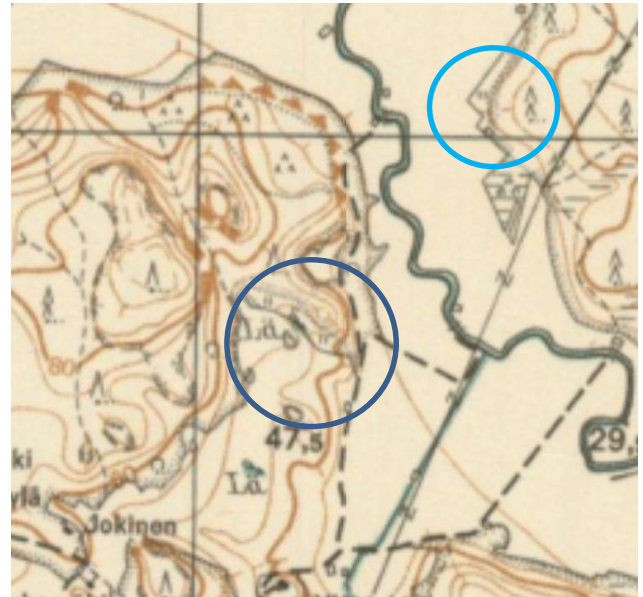
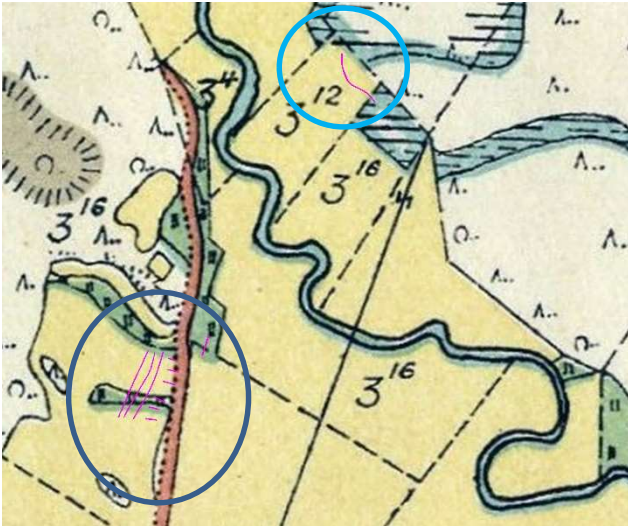
Historiallisella ajalla sekä Yli-kunnarin että Ylisjoen asuinpaikkojen tuntumassa ei ole ollut asutusta. Alue on merkitty jo 1700-luvulla kartalle suurena niittynä (Storeäng?). Myös pitäjänkartalle on merkitty laaja niitty-alue (Flottiäng?, mikä voisi viitata alueella edelleen esiintyviin kevättulviin). Ensimmäinen peltoalue ilmestyy karttaan Yli-Kunnarin alueelle Senaatinkartassa ja myös Isojakokartassa vuodelta 1903 on alueelle merkitty peltoja. Myös nykyisellä Yli-Kunnarin metsäalueella on peltoa. Vuoden 1930 kartassa lähes koko jokilaakso on jo merkitty peltoalueeksi. Yli-Kunnarin alueelle on merkitty hiekkakuoppa ensimmäisen kerran 1958 peruskartassa ja se on merkittävästi suurempi vuoden 1991 peruskartalla. Jostain syystä vuoden 1978 karttaan hiekkakuoppaa ei ole merkitty. Ylisjoen asuinpaikan tuntumassa esiintyy lato ensimmäisen kerran vuoden 1948 kartassa. Nykyinen paikalla oleva lato ilmestyy kartoille ensimmäisen kerran 1958 peruskartalla ja se näkyy myös vuoden 1955 ilmakuvassa. Vanhempi lato on merkitty vielä vuoden 1991 peruskartalle, mutta vuoden 2001 inventoinnin aikaan se oli hävinnyt. Vuoden 1948 kartassa nuoremman ladon paikalle peltoa reunustaen on merkitty niittyalue.³

Vasemmallalla ote A. Giökerin vuoden 1726 kartasta ja oikealla isonjaon toimituskartta 1903. Yli-Kunnari merkitty tummansinisellä ja Ylisjoki vaaleansinisellä.

² Lesell 2001; Seppä 2006; Suni 1975

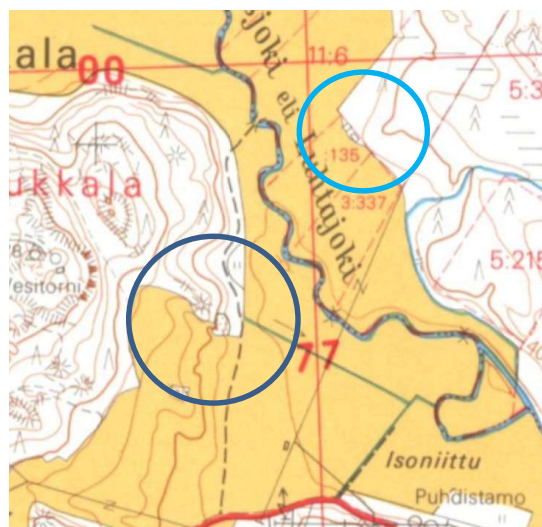
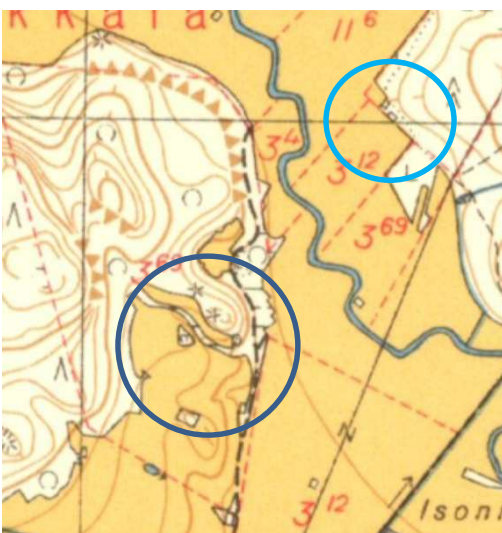
³ Giöker 1726; Pitäjänkartat 2043 02 1840; Isojakokartta 1903; Peruskartat 2043 02 vuosilta 1958, 1962, 1978 ja 1991 sekä kartat vuosilta 1930 ja 1948; historialliset ilmakuvat 1946 ja 1955

Yllä ote kartasta vuodelta 1930, karttaan on merkitty kaivetut koeojat, ja oikealla vuodelta 1948. Yli-Kunnari merkitty tummansinisellä ja Ylisjoki vaaleansinisellä.

Vuoden 1955 ilmakekuva. Kuvaan on merkitty kaivetut koeojat

Peruskartta 2043 02 vuodelta 1958 ja 1991. Yli-Kunnari merkitty tummansinisellä ja Ylisjoki vaaleansinisellä.

Yli-Kunnarin ja Ylisjoen välissä kulkeva Ylisjoki eli Luhtajoki kuuluu Vantaanjoen vesistöön. Se saa alkunsa Hyvinkään eteläosista ja Nurmijärven pohjoisosasta. Se yhdistyy Vantaan puolella Lepsämänjokeen ja jatkaa Luhtaanmäenjokena Vantaanjokeen. Alue on ollut meri- ja järvioluetta, jossa korkeammat kohdat ovat erottuneet saarina vielä noin 7800 eaa Ancylys-järven aikana. Tuolloin merenpinta oli 50 metriä nykyistä korkeammalla. Maankohoaminen oli kuitenkin varsin nopeaa ja jo noin 7100 eaa ranta oli vain 36 metriä nykyisen merenpinnan alapuolella. Tässä vaiheessa Ylisjoki on edelleen veden alla, mutta pääosa Yli-Kunnarin alueesta on jo veden pinnan yläpuolella. Noin 5000 eaa veden korkeus oli laskenut jo 32 metriin nykyisen merenpinnan yläpuolelle. Tuolloin veden alla oli oikeastaan vain jokilaakson alavien peltojen, entisten niittyjen alue. Tämä on Litorina-meren aikaa, mutta alueella on todennäköisesti enemmän joen järvimäinen leventymä kuin merenlahti. Tarkkoja rannansiirtymisanalyyskejä alueesta ei kuitenkaan ole tehty, vaan koetutkimuksissa on hyödynnetty Vantaan alueen rannansiirtymiskronologiaa, jonka selvitykset ulottuvat tutkimusalueelle saakka. 4000 eaa veden pinta oli enää 25 metriä nykyisen meren pinnan yläpuolella ja tutkimusalueen tuntumassa ero on varsin vähäinen nykytilanteeseen verrattuna. Toki joella on ollut vielä nykyistäkin voimakkaampi taipumus tulvia tai paikalla saattaa olla ollut järviallas huomattavastipidempän. Paikalla havaittujen majavan katkomien puun kappaleiden olemassaolo voi merkitä alueella olleen myös patoja.⁴

3. Tutkimushavainnot

3.1 Havainnot Yli-Kunnarin alueella

Yli-Kunnarin peltoalueelle kaivetuissa koeojissa 1-9 havaittiin vaihtelevan paksuinen (20-35 cm) peltokerros ja sen alla puhdas pohjasavi. Peltokerroksen alla havaittiin muutama salaojakaivanto sekä pienialaisia hieman hiiltä sisältäneitä raitoja. Näissä ei havaittu löytöjä ja hiilijäljet osoittautuivat hyvin ohuiksi ja pienialaisiksi. Pellon koillisimmissa koeojissa (8 ja 9) pohjamaa alkoi muuttua hiekkaisemmaksi ja pohjamaassa oli myös joitakin kiviä. Näissäkään ei kuitenkaan havaittukivikautiseen asuinpaikkaan viittaavia löytöjä tai kulttuurikerroksia. Pellosta nousi esiin joitakin historiallisen ajan toimintaan liittyviä löytöjä, kuten muovinen nappi ja rautaromua. Näitä ei otettu talteen.

Vasemmalla: AKDG6964:22. Yli-Kunnari. Koeoja 3. Kuvattu lounaasta. Kuvaaja Tuija Väisänen.

Oikealla: AKDG6964:31. Yli-Kunnari. Koeoja 9. Kuvattu lännestä. Kuvaaja Tuija Väisänen

⁴ Hokkanen 2005; Leskinen & Pesonen 2008

AKDG6964:23. Yli-Kunnari. Koeoja 3, profiili eteläosassa. Kuvattu idästä. Kuvaaja Tuija Väisänen.

Koekuopat kaivettiin pääasiassa 50 x 50 cm laajuisina metsäalueelle pellon pohjoispuolelle ja hiekkakuopan länsipuolelle. Alue oli hiekkakuopan lisäksi muutoinkin monin paikoin muokattua. Heti pellon pohjoispuolella oleva alue oli selvästi vanhaa peltoa, ja hiekkakuopan länsipuolelle oli kaivettu kaksi kuoppaa, mahdollisesti kellarikuoppia. Toisen kuopan päällä oli romahtanut aaltopeltinen kate. Hiekkakuopan lähiympäristössä maaperä on hiekkaa, mutta sekä lännessä että pohjoisessa maaperä muuttuu savisiltiksi. Kuopista löydettiin muutamia myös muuta kiviainesta sisältäviä, itsestään lohkeilleilta ja pyöreähköiltä vaikuttaneita kvartsin paloja. Yhtään iskosta tai mitään muuta kivikautiseen asuinpaikkaan viittaavaa löytöä ei havaittu. Koekuopasta 27 löydettiin punasaviastian pala. Astian pala viittaa alueella liikkumiseen historiallisena aikana, todennäköisimmin 1800-luvulla. Koekuoppaa 30 lukuun ottamatta ei havaittu mitään kulttuurikerroksia. Tässä kuopassa havaittiin kiviä ja noin 15 cm syvyydestä erottunut kaivanto, joka jatkui noin 1 m syvyyteen. Kaivannossa havaittiin hiukan hiiltä ja se vaikutti siltä, että samaan kohtaan on kaivettu kaksi kuoppaa. Mitään löytöjä tästäkään kuopasta ei tehty. Kyse on selvästi ihmistoiminnasta, mutta ajoitus jää epävarmaksi. Kaivu voi liittyä samaan aikavaiheeseen kuin läheiset kellarikuopat.

Koekuoppaluettelo Yli-Kunnari

Koe-kuoppa	P	I	pinta	pohja	koko	havainnot
kk1	6697302,84	25486894,11	45,98	45,71	50x50 cm	Varsin puhdas peltosavi. Pohjasavi 33 cm syvyydessä.
kk2	6697304,83	25486883,51	46,08	45,61	50x50 cm	Varsin puhdas peltosavi. Pohjasavi 35 cm syvyydessä.
kk3	6697332,99	25486866,02	49,64	49,38	50x50 cm	Puhdasta savea.
kk4	6697343,48	25486858,18	50,18	49,93	50x50 cm	Puhdas savi 15 cm syvyydessä.
kk5	6697309,72	25486897,21	47,33	46,94	50x50 cm	Siltti 15 cm ja hiekka 15 cm. Puhdas ohjamaa 35 cm syvyydessä.
kk6	6697306,95	25486901,31	46,42	45,85	50x50 cm	Sekoittunut hiekka 20-55 cm syvyyteen. Viereen kaivettu kellarikuoppa vaikuttanut kerrokseen. Tämän alla puhdas pohjahiekka.
kk7	6697305,10	25486906,15	45,63	45,17	30x30 cm	Keltainen hiekka ja lohkeilleita kiviä 55 cm syvyyteen.

kk8	6697309,53	25486906,57	45,77	45,42	50x50 cm	10 cm syvyydeltä luontainen hiekka ja kiviä.
kk9	6697318,44	25486911,13	45,44	44,92	60x70 cm	Pintamullan alla multainen hiekka 20 cm syvyyteen, alla kiviä ja hiekkaa. Pohjalla vaalea hieno hiekka.
kk10	6697315,50	25486916,90	43,32	42,81	50x50 cm	Kellanuskea hiekka.
kk11	6697323,71	25486915,14	44,18	43,87	30x30 cm	Kellanuskea hiekka ja kiviä.
kk12	6697331,10	25486921,02	42,42	42,13	50x50 cm	Hiilimuruja hiekassa 15 cm syvyyteen, alla silttinen hiekka, joka vaihtuu hiekkaiseksi siltiksi 30 cm syvyydellä.
kk13	6697339,27	25486917,96	43,62	43,32	50x50 cm	Kellanuskea hiekka vaihtuu savisiltiksi 30 cm syvyydellä.
kk14	6697346,46	25486922,60	42,06	41,56	50x50 cm	Ruskea vaaleaksi vaihtuva hiekka. Pohjasiltti 53 cm syvyydellä.
kk15	6697340,77	25486930,85	40,46	40,08	50x50 cm	Hiekka vaihtuu siltiksi 30 cm syvyydellä.
kk16	6697348,91	25486927,68	40,62	40,22	50x50 cm	Paksu 18 cm multa. Alla hiekka, joka vaihtuu siltiksi 48 cm syvyydellä.
kk17	6697352,24	25486931,35	39,70	39,20	50x50 cm	Hiukan hiiltä yläosaan multaisessa hiekassa. Hiekka muuttuu karkeaksi ja soraiseksi 40 cm syvyydessä.
kk18	6697356,05	25486927,59	40,37	40,20	35x65 cm	Kellanuskea hiekka, yläosassa multaa ja hiukan hiiltä. 37 cm syvyydessä saviseksi.
kk19	6697353,79	25486919,33	42,69	42,43	50x50 cm	Hiekkainen siltti 22 cm syvyyteen, alla puhdas pohjasiltti.
kk20	6697367,83	25486921,46	39,75	39,56	50x50 cm	Hiekkainen siltti 33 cm syvyyteen, alla puhdas savi.
kk21	6697357,66	25486912,86	43,54	43,54	50x50 cm	Multainen savi 15 cm syvyyteen. Alla puhdas pohjasavi.
kk22	6697359,94	25486906,52	43,89	43,59	50x50 cm	Turvekerroksen alla savi. Kuoppaan nousee vesi.
kk23	6697369,32	25486911,14	41,34	41,14	50x50 cm	Turvekerroksen alla vesi
kk24	6697367,76	25486902,89	42,80	42,50	50x50 cm	Multainen siltti, pohjasavi 20 cm syvyydellä.
kk25	6697375,26	25486908,26	40,62	40,29	50x50 cm	Multainen savi 32 cm syvyyteen, alla pohjasavi.
kk26	6697376,95	25486902,66	40,82	40,55	50x50 cm	Multainen savi 33 cm syvyyteen, alla pohjasavi.
kk27	6697368,30	25486896,07	43,15	42,94	50x50 cm	Hiekkainen ja multainen siltti. 19 cm syvyydellä pohjasavi.
kk28	6697355,93	25486927,27	40,41	40,16	50x50 cm	Multainen savi. 10 cm syvyydellä pohjasavi.

kk29	6697303,14	25486909,51	45,01	44,47	25x25 cm	Siirretty hiekka 40 cm syvyyteen, alla ilmeisesti alkuperäinen maanpinta ja alla keltainen hiekka.
kk30	6697306,43	25486909,64	45,06	44,10	1x1 m	Kuopassa havaittiin kiviä ja sekoittunutta kerrosta, joka osoitautui neliömäiseksi kuopaksi, jonka sisälle oli kaivettu pyöreäpohjainen kuoppa. Kerroksissa hiilenmuruja siellä täällä. Kerroksista ei löytöjä. Todennäköisesti moderneja. Puhdas pohjamaa 98 cm syvyydellä.
kk31	6697320,53	25486922,20	41,35	40,83	50x50 cm	Yläosassa hiilensekaista multaa. Alla siltinsekainen hiekka, joka vaihtuu hiekkaiseksi siltiksi 40 cm syvyydellä.

AKDG6964:16. Yli-Kunnari. Todennäköinen kellarikuoppa hiekkakuopan länsipuolella. Kuvattu kaakosta. Kuvaaja Tuija Väisänen.

Vasen kuva: AKDG6964:10. Yli-Kunnari. Koekuoppa 2, savea. Kuvattu luoteesta. Kuvaaja Tuija Väisänen.

Oikea kuva: AKDG6964:17. Yli-Kunnari. Koekuoppa 10, hiekkamaata. Kuvattu kaakosta. Kuvaaja Tuija Väisänen.

Vasen kuva: AKDG6964:36. Yli-Kunnari. Koekuoppa 27. Kuvattu luoteesta. Kuvaaja Tuija Väisänen.

Oikea kuva: AKDG6964:38. Yli-Kunnari. Koekuopan 9 laajennus. Kuvattu lounaasta. Kuvaaja Tuija Väisänen.

Vasen kuva: AKDG6964:33. Yli-Kunnari. Koekuoppa 30, kuopan reuna. Kuvattu lounaasta. Kuvaaja Tuija Väisänen.

Oikea kuva: AKDG6964:40. Yli-Kunnari. Koekuoppa 30 pohjaan kaivettuna. Kuvattu idästä. Kuvaaja Tuija Väisänen.

Lisäksi kaivettiin yksi koeoja (koeoja 10) Yli-Kunnarin muinaisjäänvälialueen itäpuoliselle pellolle lähelle ulkoilureittiä. Tässä koeojassa tuli esiin koeojan pohjoisosassa peltomultakerroksen alta turvekerros noin 50 cm syvyydellä (29,56 m mpy). Turvekerros oli pohjoispäädyssä 15-25 cm paksuinen. Tämän alta tuli esiin sinertävä savikerros, jonka joukossa oli puuroskaa ja hieman syvemmällä (29,32-29,47 m mpy) vesipähkinän kuoria 30-40 cm paksuisessa savikerroksessa ja tämän alla puhdas sininen savi. Vesipähkinän kuoria lähetettiin C14-ajoitukseen Uppsalan yliopiston ajoituslaboratorioon. Saatujen alustavien ajoitusten mukaan vesipähkinät ajoittuvat noin 3415 $\pm$ 30 BP/1870-1620 cal BC. Vesipähkinää on käytetty ravinnoiksi. Koeojaa ei kaivettu kauttaaltaan pohjasaven pintaan saakka. Suurin osa koeojasta jätettiin turvekerroksen pintaan ja syvemmälle tarkistettiin vain parissa kohdassa. Turvekerroksessa oli varsin runsaasti puuainesta, josta suurin osa on epäilemättä luontaista. Paikalta havaittiin myös majavan jyrsimiä puita, mutta on mahdollista, että joukossa olisi myös ihmisen muokkaamaa puumateriaalia, eikä tätä haluttu koetutkimusvaiheessa alkaa kaivaa sen enempää. Etelää kohti peltokerroksen ja turvekerroksen väliin ilmestyi puhtaan näköinen harmaa

savi, joka lienee kerrostunut tulvien vaikutuksesta. Kerros oli paksuimmillaan jopa 50 cm:n paksuinen. Aivan koeojan eteläpäädyssä turvekerros tuli esiin noin metrin syvyydellä maan pinnasta korkeudelta 30,09 m mpy. Koeojassa turvekerros ja savi olivat osittain sekoittuneet ja vuorottelivat. Täysin puhdas hienojakoinen märkä savikerros tuli esiin noin 29,40 m mpy syvyydeltä, 1,8 metriä maanpinnasta.

AKDG6964:44. Yli-Kunnari. Koeoja 10. Profiili eteläosassa. Kuvattu idästä. Kuvaaja Tuija Väisänen

AKDG6964:46. Yli-Kunnari. Koeja 10 profiili pohjoisosassa. Kuvattu lännestä. Kuvassa erottuva alin tumma raita on vesipähkinää. Kuvaaja Tuija Väisänen.

Vasen kuva: AKDG6964:41. Yli-Kunnari. Koeja 10. Vesipähkinöitä. Kuvaaja Tuija Väisänen.

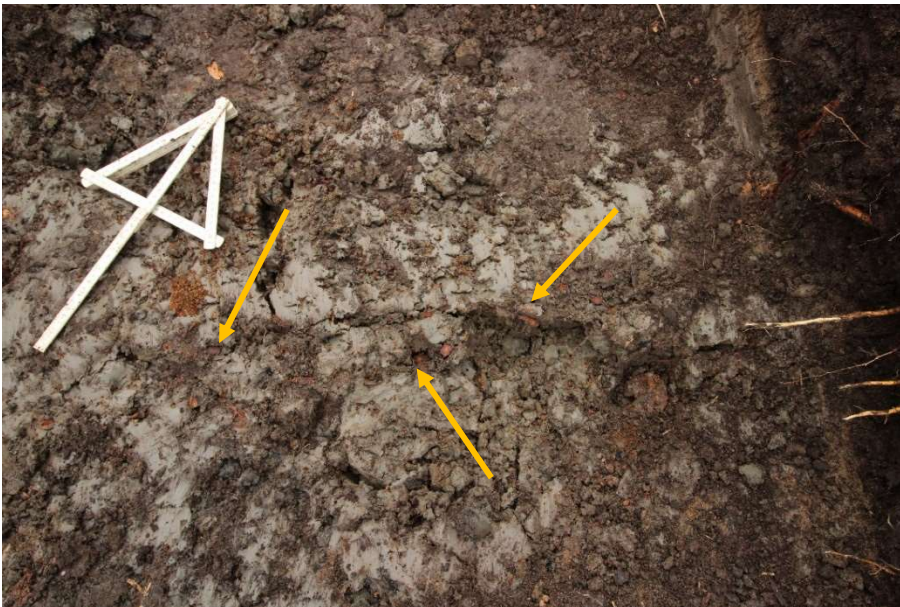
Oikea kuva: AKDG6964:48. Yli-Kunnari. Majavan jyrsimiä puun kappaleita. Kuvaaja Johanna Seppä.

3.2 Havainnot Ylisjoen alueella

Ylisjoen kohteelle kaivettiin pellon reunaan yksi koeja pellon reunan linjaa noudatellen. Noin 20 cm paksuisen peltomullan alta esiin tuli paikoin suoraan 25-50 cm paksuinen turve (29,83-30,53 m mpy) ja paikoin välissä oli ohut 2-10 cm paksuinen puhdas savikerros. Turvekerrosta ei poistettu koeojasta kauttaaltaan, mutta paikoin koeojassa kaivettiin kaivinkoneella koko turvekerros pois. Turvekerroksen alta tuli esiin kaksi paikoillaan ollutta liisteriviä. Ne sijaitsivat koeojan luoteisosassa, pohjoisempi rivi 15,8 metriä ojan pohjoispäädystä, noin 5,6 m päässä toisistaan. Liisteet havaittiin korkeudella 29,4- 29,5 m mpy. Eteläisemmän liisterivin yläosasta katkesi noin 5 cm kaivinkoneella kaivettaessa. Liisteet ovat eteläisessä rivissä 1,5-2 cm leveitä, ja pohjoisemmassa 1,5-3 cm leveitä. Liisteiden viereen kaivettiin pieni kuoppa rakenteen syvyyden selvittämiseksi. Kuoppaan alkoi nousta vesi noin 25 cm liisteiden pinnasta. Liiste jatkui yhtenäisenä 33 cm syvyyteen, tämän jälkeen liisteessä oli joko selkeä katkos, tai kyse oli liisteen pohjasta. Pohjoisessa erottui osittain kaksi vierekkäistä liisteiden riviä. Pohjoispuolella erottui myös 3 liisteriviä tukevaa paalua. Yksi näistä erottui huonokuntoisena koeojan profiilissa noin 10 cm matkalla jo turvekerroksessa. Kaikki rakenteet vaikuttivat olevan pystyssä alkuperäisellä paikallaan. Liisterivit kaartuvat loivasti toisiaan kohti. Koeojan pohjoispäädystä havaittiin myös yksittäinen pystypaalu, joka saattaa liittyä samaan kalastusjärjestelmään, mutta tämä on epävarmaa. Eteläisemmästä liisterivistä katkenneita liistekappaleita lähetettiin ajoitukseen Uppsalan yliopiston ajoituslaboratorioon. Alustavien tulosten mukaan ne ajoittuvat neoliittisen kivikauden puolivälin jälkeiselle ajalle 4516±31 BP/3357-3099 cal BC.

AKDG6965:3. Ylisjoki. Koeojan 1 kaakkoispää. Kuvattu kaakosta. Kuvaaja Tuija Väisänen.

AKDG6965:13. Ylisjoki. Pohjoisempi liisterivi koeojassa 1. Kuvattu kaakosta. Kuvaaja Tuija Väisänen.

AKDG6965:10. Ylisjoki. Eteläisempi liisterivi. Kuvattu lännestä. Kuvaaja Tuija Väisänen.

AKDG6965:9. Ylisjoki. Eteläisemmän liisterivin irrallisia paloja. Kuvaaja Tuija Väisänen.

Ylisjoen metsäalueelle kaivettiin 29 koekuoppaa tai koepistoa sekä leikkaus hiekkakuopan reunaan. Yhdeksän kuoppaa sijoittui korkeammalle mäen päälle asuinpaikan rajauksen ulkopuolelle, mutta kuitenkin tiealueelle. Näillä tarkastettiin, ettei ylemmällä terassilla ole varhaisempaa asuinpaikkaa. Kuopat tehtiin pääasiassa 50 x 50 cm laajuisina. Pellon reunassa olevien hiekkakuoppien reunasta ja alueen keskiosasta hiekkakuoppien läheisyydestä havaittiin 7 koekuopasta sekä hiekkakuopan reunasta löytöjä. Lisäksi 2 koekuopassa havaittiin hiiltä, eikä hiekka ollut aivan puhdasta. Yksi kvartsi-iskos löydettiin lisäksi koekuopasta 16 muita pohjoisempaa. Tämä löytö oli kuitenkin aivan pintamullassa ja todennäköisesti päätynyt paikalleen jonkin maanmuokkauksen seurauksena. Kulttuurikerrokset ulottuivat kuopissa paikoin varsin syvälle, syvimmillään ainakin 63 cm syvyyteen (32,36 m mpy). Pääosassa kuopista puhdas pohjamaa tuli kuitenkin noin 30- 40 cm syvyydellä. Löydöllisten koekuoppien kattama ala metsikössä ladon vieressä eli todennäköisin asuinpaikan laajuus on noin 25 x 15 metriä (ks. kartta 10).

Koekuoppaluettelo Ylisjoki

Koe-kuoppa	P	I	pinta	pohja	koko	havainnot
kk1	6697661,98	25487202,48	35,67	35,51	50x50 cm	Mullan alla pohjasavi.
kk2	6697655,79	25487199,85	35,48	35,24	50x50 cm	Mullan alla pohjasavi.
kk3	6697662,73	25487192,55	33,87	33,56	50x50 cm	Mullan alla pohjasavi.
kk4	6697655,96	25487186,82	33,92	33,32	50x50 cm	Mullan alla punertava hiekka, likamaa. Alla sorainen hiekka. Pohjahiekka 65 cm syvyydellä. Maassa kiviä. Löytöjä.
kk5	6697652,91	25487191,72	34,59	34,31	50x50 cm	Mullan alla hiekkainen savi ja puhdas pohjasavi. Löytöjä.
kk6	6697647,39	25487191,90	34,14	33,81	50x50 cm	Mullan alla pohjasavi.
kk7	6697638,75	25487190,84	32,44	32,17	50x50 cm	Mullan alla pohjasavi.
kk8	6697654,64	25487175,27	32,36	31,58	50x50 cm	kaivettu hiekkakuopan reunaan. Kaksoismaannos. Kellanpunertava hiekka 50 cm syvyyteen, alla sorainen hiekka, joka vaihettuu siltiksi 67 cm syvyydellä.

kk9	6697656,27	25487178,94	33,18	32,64	50x50 cm	Multainen hiekka ja hiekka, punertavan ruskea hiekka 28 cm syvyydestä. Kaivettu 62 cm syvyyteen, jossa juuret estävät kaivamisen. Kerroksissa kiviä. Löytöjä.
kk10	6697661,99	25487179,35	33,10	32,69	50x50 cm	!0 cm syvyydeltä punertavan ruskea, likainen hiekka. Pinnassa hiukan hiiltä. Hiekka vaihettuu vaaleammaksi 30 cm syvyydeltä alkaen. Löytöjä.
kk11	6697669,65	25487179,90	32,75	32,36	50x50 cm	Hiekkainen multa, jonka alla savinen, hiilimurujen sekainen hiekka 45 cm syvyyteen. Alla puhdas pohjasiltti.
kk12	6697667,40	25487185,20	32,95	32,36	50x50 cm	Siltinsekainen hiekka, ruskea hiekkainen siltti 23-43 cm syvyydellä, alla hiilensekainen siltti 63 cm syvyyteen. Pohja kova, mahdollisesti moreeni. Löytöjä.
kk13	6697661,58	25487187,53	33,63	33,27	50x50 cm	Ruskea hiekka, noin 20 cm syvyydeltä vaalea silttinen hiekka. Pohjalla sorainen, vaalea siltti. Kiviä. Löytöjä.
kk14	6697674,99	25487184,43	32,25	31,88	50x50 cm	Hiekkainen siltti. Noin 43 cm syvyydellä pohjasiltti, jonka päällä hieman hiilimuraa.
kk15	6697667,74	25487190,96	33,34	33,14	50x50 cm	Savisiltti, joukossa hieman hiekkaa. Kuoppaan nousee vesi.
kk16	6697671,31	25487195,98	33,81	33,62	50x50 cm	Savisiltti, joukossa hieman hiekkaa. Kuoppaan nousee vesi. Pintamullan yläosassa kvartsi.
kk17	6697678,46	25487200,62	34,05	33,89	50x50 cm	Hiekkainen savisiltti. Kuoppaan nousee vesi.
kk18	6697674,99	25487175,38	31,74	31,19	50x50 cm	Likainen hiekka, jossa etenkin alaosassa 40-50 cm syvyydellä hiilimuraa. Kallio 61 cm syvyydellä.
kk19	6697681,98	25487176,33	31,23	30,99	50x50 cm	Mullan alla kuiva, harmaa savi.
kk20	6697645,25	25487217,93			50x50 cm	Mullan alla pohjasavi.
kk21	6697647,77	25487221,17			50x50 cm	Mullan alla pohjasavi.
kk22	6697643,11	25487225,71			50x50 cm	Mullan alla pohjasavi.
kk23	6697649,75	25487231,72			50x50 cm	Mullan alla pohjasavi.
kk24	6697643,44	25487229,76			50x50 cm	Mullan alla pohjasavi.
kk25	6697641,73	25487219,07			50x50 cm	Mullan alla pohjasavi.
kk26	6697657,99	25487230,48			50x50 cm	Mullan alla pohjasavi.
kk27	6697657,32	25487217,03			50x50 cm	Mullan alla pohjasavi.
kk28	6697664,35	25487221,29			50x50 cm	Mullan alla pohjasavi.
kk29	6697636,96	25487228,20			50x50 cm	Mullan alla pohjasavi.

Vasen kuva: AKDG6965:23. Ylisjoki. Koekuoppa 5. Kuvattu lännestä. Kuvaaja Tuija Väisänen.

Oikea kuva: AKDG6965:26. Ylisjoki. Koekuoppa 13. Kuvattu pohjoisesta. Kuvaaja Tuija Väisänen.

Vasen kuva: AKDG6965:29. Ylisjoki. Koekuoppa 16. Kuvattu lännestä. Kuvaaja Tuija Väisänen.

Oikea kuva: AKDG6965:30. Ylisjoki. Koekuoppa 10. Kuvattu pohjoisesta. Kuvaaja Tuija Väisänen.

Vasen kuva: AKDG6965:31. Ylisjoki. Koekuoppa 12. Kuvattu lännestä. Kuvaaja Tuija Väisänen.

Oikea kuva: AKDG6965:34. Ylisjoki. Koekuoppa 18. Kuvattu pohjoisesta. Kuvaaja Tuija Väisänen.

Löydöt (KM43304:1-16) ovat tyypillisiä kivikautisia löytöjä: kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta, eikä niiden perusteella voi ajoittaa asuinpaikkaa tarkemmin. Kaksi saviastian palaa ovat pieniä noin yhden senttimetrin kokoisia paloja, joista toisessa voi olla pieni leimakoristeen pääty näkyvissä, mutta pinta on murtunut. Peltoon kaivetusta koeojasta löytyi aivan kyntökerroksen alarajoilta hiekkakivisen hioimen kappale, mutta tämänkin esinetyypin ajoitus hyvin laaja, esihistorialliselta ajalta nykypäiviin saakka. Palanutta luuta lähetettiin C14-ajoitettavaksi Uppsalan yliopiston ajoituslaboratorioon, mutta tulokset eivät ole tätä raporttia kirjoittaessa vielä tulleet. Ajoitustarpeen kiireellisyyden vuoksi luuainestoa ei ole analysoitu lajinmäärityksen näkökulmasta.

AKDG6965:29. Ylisjoki. Työkuva. Johanna Seppä kaivaa koekuoppaa 12. Kuvaaja Tuija Väisänen.

4. Yhteenveto

Alueen koetutkimuksissa saatiin selvitettyä Yi-Kunnarin ja Ylisjoen asuinpaikkojen laajuutta ja säilyneisyyttä. Yli-Kunnarin osalta voi todeta, että asuinpaikka lienee lähes kauttaaltaan tuhoutunut aiemmassa maanmuokkauksessa ja hiekanotossa. Peltokerroksessa lienee edelleen löytöaineistoa, mutta vaikuttaa hyvin epätodennäköiseltä, että peltokerroksen alapuolella olisi säilynyt asuinpaikan kulttuurikerroksia.

Ylisjoen kivikautisen asuinpaikan osalta saatiin tarkennettua asuinpaikan laajuutta sekä saatiin käsitys löytöaineistosta ja kulttuurikerroksen paksuudesta. Löydöllinen alue oli noin 15 x 25 m laajuinen. Kulttuurikerrokset ulottuvat paikoin varsin syvälle, joten on oletettavaa, että paikalla on löydettävissä myös liesiä tai muita rakenteita.

Lisäksi Ylisjoen asuinpaikan reunalla ja edustalla havaittiin liistekatiskan tai kalastusjärjestelmän osia. Kalastuslaitteiden sijaintikorkeus n. 29,5 m mpy sopii kivikautiseen rantavaiheeseen ja on maaston huomioiden sopivalla paikalla. Alustavien C14-ajoitusten mukaan liisteet ajoittuvat neoliittisen kivikauden puolivälin jälkeiseen aikaan 4516 ± 31 BP/3357-3099 cal BC (95,4% todennäköisyys). Yli-Kunnarin asuinpaikan edustalla joen puoleisesta pellostä löydettiin vesipähkinää, jota on kasvanut Suomessa viimeksi tuhansia vuosia sitten. Vesipähkinän ajoitustulos on 3415 ± 30 BP/1870-1620 cal BC (95,4% todennäköisyys). Liisteet ja vesipähkinät on radiohiiliajoitettu Uppsalan yliopiston ajoituslaboratoriossa. Ajoitukseen lähetettiin myös Ylisjoen asuinpaikalta löydettyä palanutta luuta, mutta niiden ajoitustulos ei tätä kirjoittaessa ollut valmiina. Havainnot kertovat koko jokilaakson olleen varsin potentiaalinen kivikautiselle asutukselle. Alue on tarjonnut niin riistaa, kalaa kuin keräiltäviä kasvejakin.

Kuten jo esiraportissa todettiin, peltoalueella olevassa turvekerroksessa ja sen alapuolisessa pohjasavessa voi olla kosteiden ja hapettomien olosuhteiden säilyttämänä runsaastikin kalastukseen sekä muuhun toimintaan liittyvää orgaanista materiaalia sekä mahdollisesti myös muuta kivikaudelle ajoittuvaa löytöaineistoa. Ajoitustulokset vahvistavat peltoalueen olleen veden alla ainakin vielä kivikauden lopulla, jonne vesipähkinöiden ajoitus osuu. Myös majavien padot ovat voineet vaikuttaa veden pinnankorkeuteen alueella. Vesipähkinä ja majavien paikalla olo viittaavat makean veden ympäristöön. Vastaavan kaltaisia orgaanisia löytöjä on tehty muun muassa Humppilan Järvensuolta ja Yli-Iin Purkajasuolta. Alustavan katualuevarauksen koh-

dalle on peruskarttaotteeseen 2 (peruskarttaote ja vedenkorkeus 32 m, noin 5000 eaa) merkitty potentiaallinen ranta-alue, jolla orgaanista materiaalia voi olla säilynyt. Potentiaalinen vyöhyke kuitenkin jatkuu myös aivan rantaviivaa laajemmalle alueelle. Alueella voi olla säilynyt laajojakin kalastuslaitteistoja ja niitä on voinut olla käytössä huomattavan pitkällä ajanjaksolla. Koska jokilaakson tuntumasta tunnetaan useita kivikautisia asuinpaikkoja, on mahdollista, että vastaavia kalastukseen liittyviä rakennelmia on hyvinkin laajalla alueella ympäri jokilaaksoa. Huomionarvoista on myös, että rakentaminen yhdellä alueella saattaa vaikuttaa alueen kosteusolosuhteisiin varsin laajalti. Etenkin Ylisjoen tuntumassa turve ja savi olivat kaivussyvyydelle asti jo melko kuivia, eivätkä olosuhteet puuaineksen säilymiselle maaperässä ole enää ihanteelliset.

AKDG6964:49. Ylisjoki. Ryhmäkuva. Kuvassa Tuija Väisänen, Annamari Hänninen, Juuli Ahola, Aleksi Stenberg ja Johanna Seppä. Kuvaaja Marianna Niukkanen.

Lähteet

Tutkimusraportit

Hokkanen, Kalevi 2005: Vantaan rannansiirtymiskartat. GTK. P22.4.111.

http://tupa.gtk.fi/raportti/arkisto/p22_4_111.pdf 25.10.2021

Lesell, Kreetta 2001: Nurmijärven Klaukkalan kiinteiden esihistoriallisten muinaisjäännösten inventointi 2001. Museovirasto/AO.

Seppä, Johanna 2006: Nurmijärven arkeologinen inventointi 2006. Museovirasto/ AO

Suni, Maarit 1975: Nurmijärven muinaisjäännösten inventointi. Museovirasto, esihistorian toimisto.

Kartat:

Walkjärvi; Walkjärvi, Perttula (Bertby), Klaukkala (Klöfskog), Numlahti, Kirkonkylä ja Uotila (Otby): Geografisk karta öfver skogsmarken med beskrifning 1724-1726 (B33a:5/2). A. Giöker. <http://digi.narc.fi/digi/>

Klaukkala; No 1–17, isojaonjärjestelystä kartta ja asiakirjoja 1903-1903 (B32:2/4-38) J.M. Luukkonen

Nurmijärvi. Pitäjänkartta 1840. 2043 02 Ia. <http://digi.narc.fi/digi/>

Nurmijärvi. Pitäjänkartta 1930. Nurmijärven kunnan karttapalvelu. <https://kartta.nurmijarvi.fi/IMS/?REQUEST=SiteSearch>

Nurmijärvi. Pitäjänkartta 1948. <https://vanhatkartat.fi/>

Historialliset ilmakuvat 1946 ja 1955. Paikkatietoikkuna. <https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/?lang=fi>

Kirjallisuus:

Leskinen, Sirpa & Pesonen, Petro 2008: *Vantaan esihistoria*. Vantaan kaupunki.

Kuvaluettelot

Yli-Kunnari

nro	aihe	kuvaaja
akdg6964:1	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Yleiskuva, panoraama. Yli-Kunnarin löytöalueen eteläpuoli laidunalueella. Lännestä.	Tuija Väisänen
akdg6964:2	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Yleiskuva. Hiekkakuopan pohjoispuolista jyrkkää metsärinnettä. Pohjoisesta.	Tuija Väisänen
akdg6964:3	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Yleiskuva. Hiekkakuopan pohjoispuolista jyrkkää metsärinnettä. Koillisesta.	Tuija Väisänen
akdg6964:5	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Työkuva. Koeojaa 1 kaivetaan. Luoteesta.	Tuija Väisänen
akdg6964:6	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koeoja 1. Länsiprofiili ja oja pohjasavessa.	Tuija Väisänen
akdg6964:7	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koeoja 1. Lounaasta.	Tuija Väisänen
akdg6964:8	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koeoja 1. Luoteesta.	Tuija Väisänen
akdg6964:9	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Työkuva. Aleksi Stenberg mittaa koeojaa 1.	Tuija Väisänen
akdg6964:10	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koeoja 2. Pohjoisesta.	Tuija Väisänen
akdg6964:11	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Yleiskuva. Vanha laidunosa pellon ja hiekkakuopan välialueella. Lännestä.	Tuija Väisänen
akdg6964:12	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koekuoppa 2, savea. Luoteesta.	Tuija Väisänen
akdg6964:13	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koekuoppa 5, hiekkamaata. Etelästä.	Tuija Väisänen
akdg6964:14	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koekuoppa 8, kiviä. Lännestä.	Tuija Väisänen
akdg6964:15	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Kuopanne, ehkä kellari- tai hiekanotto-kuoppa koekuopan 7 pohjoispuolella. Idästä.	Tuija Väisänen
akdg6964:16	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Kuopanne, ehkä kellari- tai hiekanotto-kuoppa koekuopan 7 pohjoispuolella. Kaakosta.	Tuija Väisänen
akdg6964:17	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koekuoppa 10, hiekkamaata. Kaakosta.	Tuija Väisänen
akdg6964:18	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koekuoppa 30 kivet ja likamaaläikkä. Idästä.	Tuija Väisänen
akdg6964:19	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Hiekkakuopan romahtanutta ja umpeenkasvanutta reunaa. Kaakosta.	Tuija Väisänen
akdg6964:20	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koeoja 3. Pohjoisesta.	Tuija Väisänen
akdg6964:21	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koeoja 3, hiilialue. Etelästä.	Tuija Väisänen
akdg6964:22	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koeoja 3. Lounaasta.	Tuija Väisänen
akdg6964:23	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koeoja 3, profiili eteläosassa. Idästä.	Tuija Väisänen
akdg6964:24	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koeoja 4. Lännestä.	Tuija Väisänen
akdg6964:25	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koeoja 5. Idästä.	Tuija Väisänen
akdg6964:26	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koeoja 6. Kaakosta.	Tuija Väisänen
akdg6964:27	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koeoja 7. Idästä.	Tuija Väisänen
akdg6964:28	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koeoja 7, hiilinen alue. Kaakosta.	Tuija Väisänen
akdg6964:29	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koeoja 7, läntisempi hiilinen läikkä. Idästä.	Tuija Väisänen
akdg6964:30	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koeoja 8. Lännestä.	Tuija Väisänen
akdg6964:31	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koeoja 9. Lännestä.	Tuija Väisänen
akdg6964:32	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Työkuva. Koekuoppaa 30 kaivetaan.	Tuija Väisänen

akdg6964:33	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koekuoppa 30, kuopan reuna. Lounaasta.	Tuija Väisänen
akdg6964:34	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koekuoppa 21, savea. Koillisesta.	Tuija Väisänen
akdg6964:35	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Yleiskuva. Rinteen pohjoisosaa, koekuoppien 20-25 aluetta. Pohjoisesta.	Tuija Väisänen
akdg6964:36	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koekuoppa 27. Luoteesta.	Tuija Väisänen
akdg6964:37	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Yleiskuva. Rinteen pohjoispuoli, koekuoppien 27-28 alue kallion edustalla. Koillisesta.	Tuija Väisänen
akdg6964:38	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koekuopan 9 laajennus. Lounaasta.	Tuija Väisänen
akdg6964:39	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koekuoppa 30, kaivettu 40 cm syvyyteen. Idästä.	Tuija Väisänen
akdg6964:40	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koekuoppa 30 pohjaan kaivettuna. Idästä.	Tuija Väisänen
akdg6964:41	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koeoja 10. Vesipähkinöitä.	Tuija Väisänen
akdg6964:42	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Työkuva. Koeojaa 10 kaivetaan. Pohjoisesta.	Tuija Väisänen
akdg6964:43	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koeoja 10. Orgaanisia materiaaleja kuten puuta ja tuohta turpeen ja saven rajalla.	Tuija Väisänen
akdg6964:44	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koeoja 10. Profiili eteläosassa. Idästä.	Tuija Väisänen
akdg6964:45	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koeoja 10. Pohjoisesta.	Tuija Väisänen
akdg6964:46	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koeoja 10 profiili pohjoisosassa. Länestä.	Tuija Väisänen
akdg6964:47	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Koeoja 10 profiili pohjoisosassa, lähikuva vesipähkinöistä. Länestä.	Tuija Väisänen
akdg6964:48	Nurmijärvi Yli-Kunnari. Majavan jyrsimiä puunkappaleita koeojasta 10.	Johanna Seppä

Ylisjoki

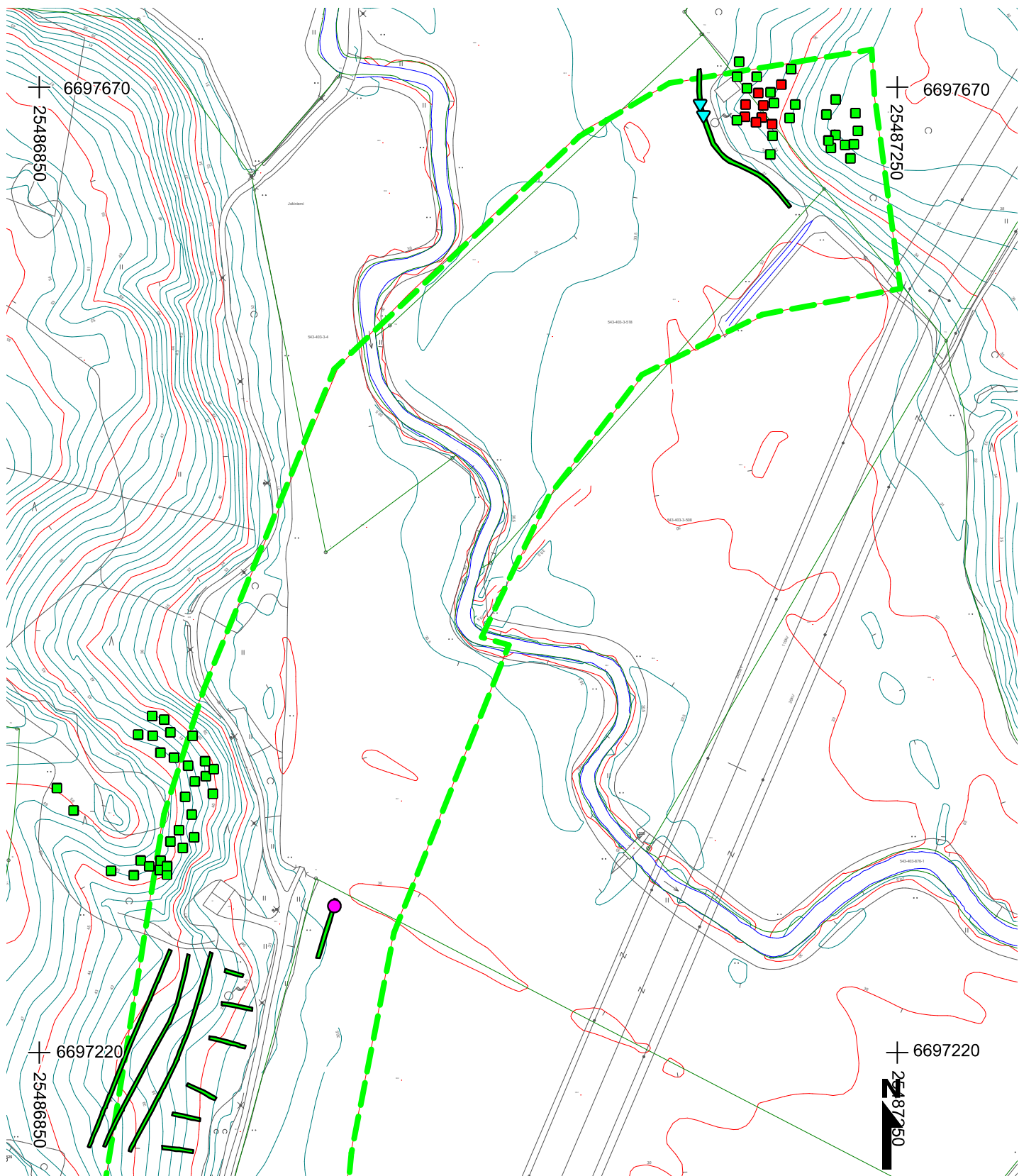
nro	aihe	kuvaaja
akdg6965:1	Nurmijärvi Ylisjoki. Yleiskuva Ylisjoen asuinpaikasta ja koeojan paikasta pellolla. Lounaasta.	Tuija Väisänen
akdg6965:2	Nurmijärvi Ylisjoki. Koeoja 1. Hiililäikkä, josta löytyi hiokinkiven katkelma. Koillisesta.	Tuija Väisänen
akdg6965:3	Nurmijärvi Ylisjoki. Koeojan 1 kaakkoispää. Kaakosta.	Tuija Väisänen
akdg6965:4	Nurmijärvi Ylisjoki. Koeojan 1 keskiosaa. Idästä.	Tuija Väisänen
akdg6965:5	Nurmijärvi Ylisjoki. Koeojan 1 kaakkoisosan profiili. Pohjoisesta.	Tuija Väisänen
akdg6965:6	Nurmijärvi Ylisjoki. Koeoja 1. Hiiltä ja palaneita kiviä painuneena pohjasaveen. Useita kivenpaloja, hiukan hiekkaa. Koillisesta.	Tuija Väisänen
akdg6965:7	Nurmijärvi Ylisjoki. Koeoja 1. Eteläisempi liisterivi.	Tuija Väisänen
akdg6965:8	Nurmijärvi Ylisjoki. Koeoja 1. Eteläisempi liisterivi. Idästä.	Tuija Väisänen
akdg6965:9	Nurmijärvi Ylisjoki. Eteläisemmän liisterivin irrallisia paloja.	Tuija Väisänen
akdg6965:10	Nurmijärvi Ylisjoki. Koeoja 1. Eteläisempi liisterivi.	Tuija Väisänen
akdg6965:11	Nurmijärvi Ylisjoki. Koeoja 1. Pohjoisempi liisterivi. Kaakosta.	Tuija Väisänen

akdg6965:12	Nurmijärvi Ylisjoki. Koeoja 1. Pohjoisempi liisterivi, pystypuu profiilissa. Lounaasta.	Tuija Väisänen
akdg6965:13	Nurmijärvi Ylisjoki. Koeoja 1. Pohjoisempi liisterivi. Kaakosta.	Tuija Väisänen
akdg6965:14	Nurmijärvi Ylisjoki. Koeoja 1. Pohjoisempi liisterivi. Kaakosta.	Tuija Väisänen
akdg6965:15	Nurmijärvi Ylisjoki. Koeoja 1. Profiili pohjoisemman liisteen kohdalla. Lounaasta.	Tuija Väisänen
akdg6965:16	Nurmijärvi Ylisjoki. Koeoja 1. Pohjoisen liisterivin pystypaalu.	Tuija Väisänen
akdg6965:17	Nurmijärvi Ylisjoki. Koeoja 1. Paalu aivan ojan pohjoispäässä.	Tuija Väisänen
akdg6965:18	Nurmijärvi Ylisjoki. Koeojan 1 pohjoispää. Pohjoisesta.	Tuija Väisänen
akdg6965:19	Nurmijärvi Ylisjoki. Koeoja 1. Pohjoisemman rivin liisteen syvyys.	Tuija Väisänen
akdg6965:20	Nurmijärvi Ylisjoki. Yleiskuva löytöalueesta ladon ympäristössä. Luoteesta.	Tuija Väisänen
akdg6965:21	Nurmijärvi Ylisjoki. Yleiskuva löytöalueesta ladon ympäristössä. Lounaasta.	Tuija Väisänen
akdg6965:22	Nurmijärvi Ylisjoki. Hiekkakuoppa metsän reunassa. Lounaasta.	Tuija Väisänen
akdg6965:23	Nurmijärvi Ylisjoki. Koekuoppa 5. Lännestä.	Tuija Väisänen
akdg6965:24	Nurmijärvi Ylisjoki. Koekuoppa 4. Lounaasta.	Tuija Väisänen
akdg6965:25	Nurmijärvi Ylisjoki. Koekuoppa 9. Luoteesta.	Tuija Väisänen
akdg6965:26	Nurmijärvi Ylisjoki. Koekuoppa 13. Pohjoisesta.	Tuija Väisänen
akdg6965:27	Nurmijärvi Ylisjoki. Työkuva. Koekuoppaa 12 kaivetaan.	Tuija Väisänen
akdg6965:28	Nurmijärvi Ylisjoki. Koekuoppa 12. Pohjoisesta.	Tuija Väisänen
akdg6965:29	Nurmijärvi Ylisjoki. Koekuoppa 16. Lännestä.	Tuija Väisänen
akdg6965:30	Nurmijärvi Ylisjoki. Koekuoppa 10. Pohjoisesta.	Tuija Väisänen
akdg6965:31	Nurmijärvi Ylisjoki. Koekuoppa 12. Lännestä.	Tuija Väisänen
akdg6965:32	Nurmijärvi Ylisjoki. Yleiskuva. Ylätasanne. Idästä.	Tuija Väisänen
akdg6965:33	Nurmijärvi Ylisjoki. Koekuoppa 20. Etelästä.	Tuija Väisänen
akdg6965:34	Nurmijärvi Ylisjoki. Koekuoppa 18. Pohjoisesta.	Tuija Väisänen

Karttaluettelo

karttaluettelo Yli-Kunnari ja Ylisjoki			
nro	kohde	aihe	mk
1.	Yli-Kunnari ja Ylisjoki	Yleiskartta, koeojat ja koekuopat	1:2500
2.	Yli-Kunnari	Yleiskartta, koeojat ja koekuopat	1:1000
3.	Ylisjoki	Yleiskartta, koeojat ja koekuopat	1:500
4.	Yli-Kunnari	Koeojat 1-9, pinta- ja pohjavaaitus	1:500
5.	Yli-Kunnari	Koeoja 10, pinta- ja pohjavaaitus	1:250
6.	Yli-Kunnari	koeojat 1-3, 7-9, havaitut ilmiöt	1:250
7.	Yli-Kunnari	koekuoppa 30, taso 1	1:25
8.	Yli-Kunnari	koekuoppa 30, taso 2	1:25
9.	Ylisjoki	Koeoja 1, pinta- ja pohjavaaitus	1:500
10.	Ylisjoki	Koeoja 1 ja koekuopat, havaitut ilmiöt	1:250
11.	Ylisjoki	Koeoja 1, puurakenteet	1:50

Kartat

alustava katualuevaraus

kaivinkoneella kaivettu koeoja

koeuoppa

vesipätkinöiden löytökohta

liisteiden löytökohta

NURMIJÄRVI
Yli-Kunnari 543010012
Ylisjoki 543010015

Tuija Väisänen 2021

Yleiskartta
Koeojat ja koeuopat

Pohjakartta © Nurmijärven kunta

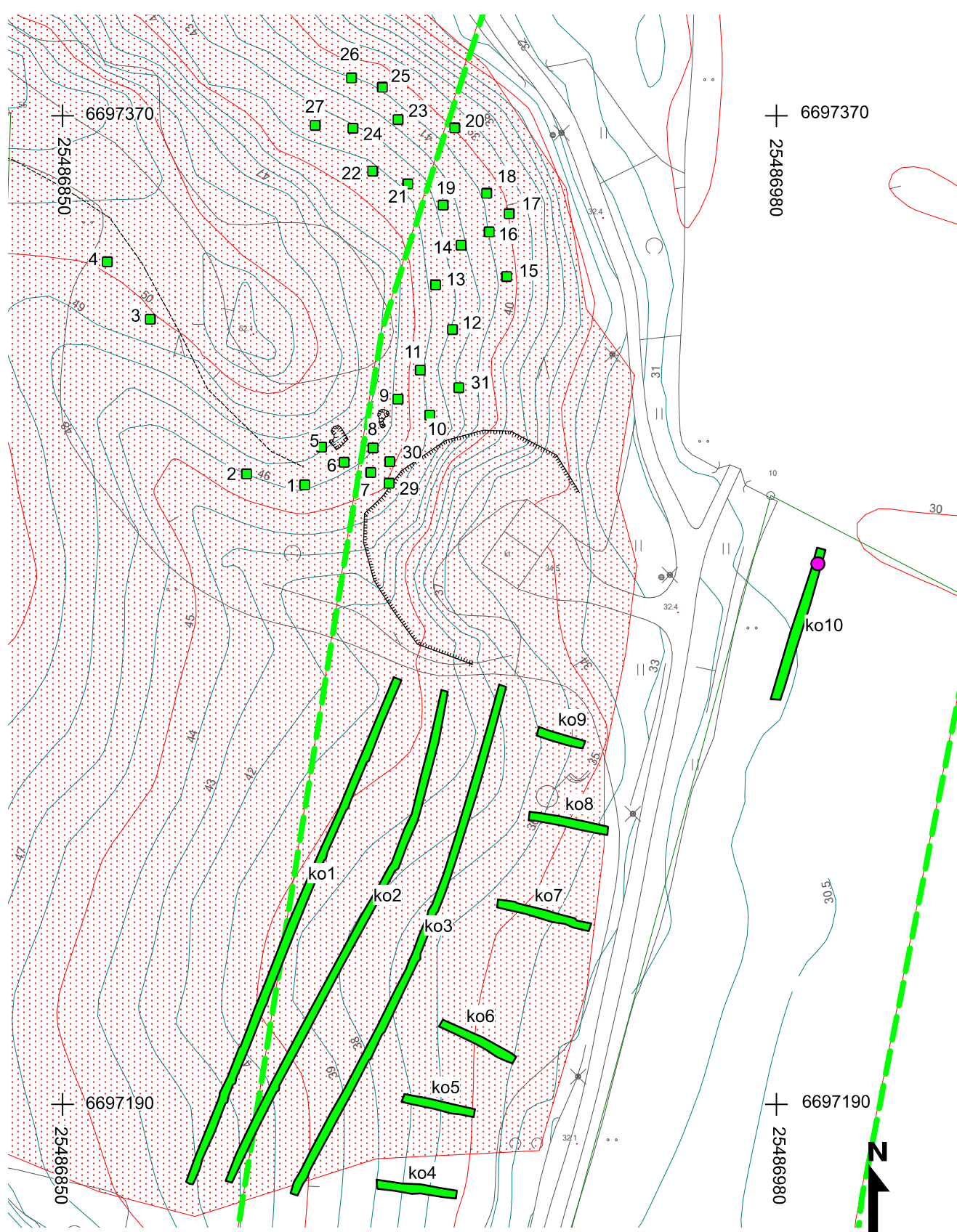
mk 1:2500

mitt. Aleks Stenberg
digit. Johanna Seppä

Koord.: ETRS-GK 25
Korkeus: N2000

kartta 1

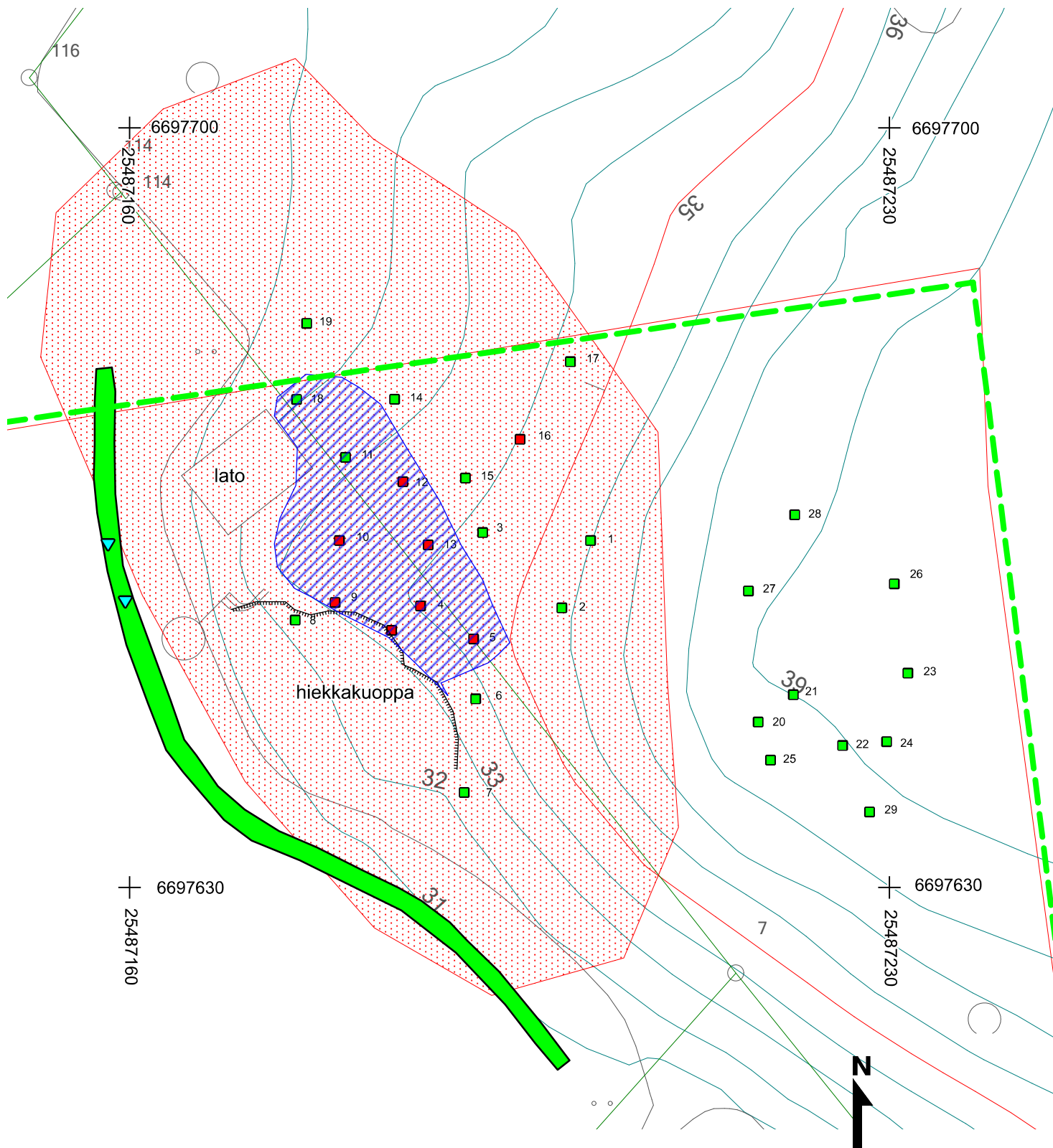
MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT

- muinaisjäännösrajaus muinaisjäännösrekisterin mukaan
- alustava katualuevaraus
- kaivinkoneella kaivettu koeoja
- koeuoppa
- vesipähkinöiden löytökohta
- hiekkakuoppa

NURMIJÄRVI Yli-Kunnari 543010012 Tuija Väisänen 2021		Yleiskartta Koeajat ja koeuopat Pohjakartta © Nurmijärven kunta mk 1:1000	
mitt. Aleksi Stenberg digit. Johanna Seppä		Koord.: ETRS-GK 25 Korkeus: N2000	kartta 2
MUSEOVIIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT			

 muinaisjäännösrajaus muinaisjäännösrekisterin mukaan

 alustava katualuevaraus

 kaivinkoneella kaivettu koeoja

 löydön koeuoppa

 löydöllinen koeuoppa

 liisteiden löytökohta

 asuinpaikan arvioitu laajuus koeuoppien mukaan

NURMIJÄRVI
Ylisjoki 543010015

Tuija Väisänen 2021

Yleiskartta
Koeajat ja koeuopas

Pohjakartta © Nurmijärven kunta

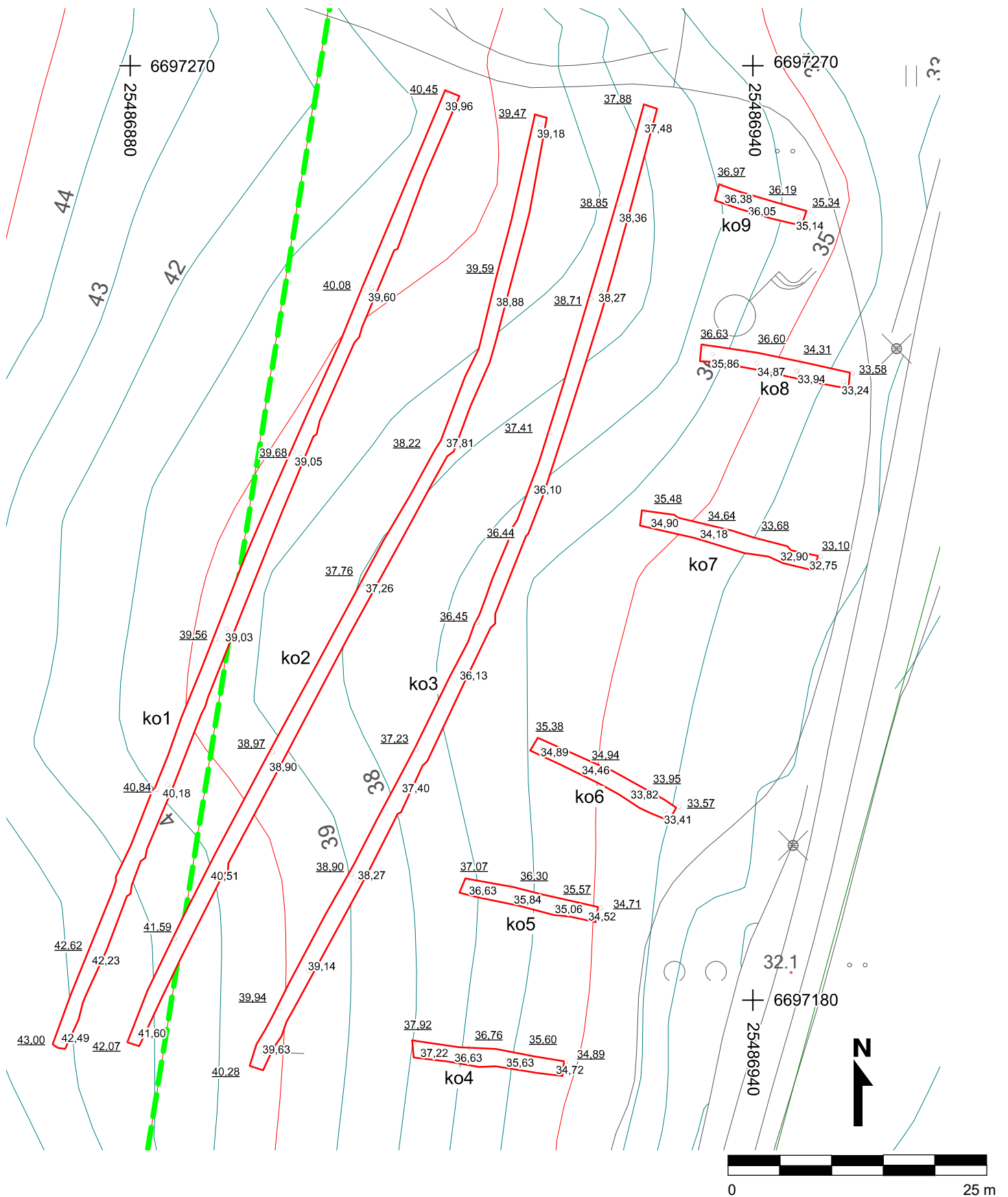
mk 1:500

mitt. Aleks Stenberg
digit. Johanna Seppä

Koord.: ETRS-GK 25
Korkeus: N2000

kartta 3

MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT

alustava katualuerajaus

kaivinkoneella kaivettu koeoja

37.92

pintaluku

34.72

pohjaluku

NURMIJÄRVI
Yli-Kunnari 543010012

Tuija Väisänen 2021

Koeojat 1 - 9
Pinta- ja pohjavaaitus

Pohjakartta © Nurmijärven kunta

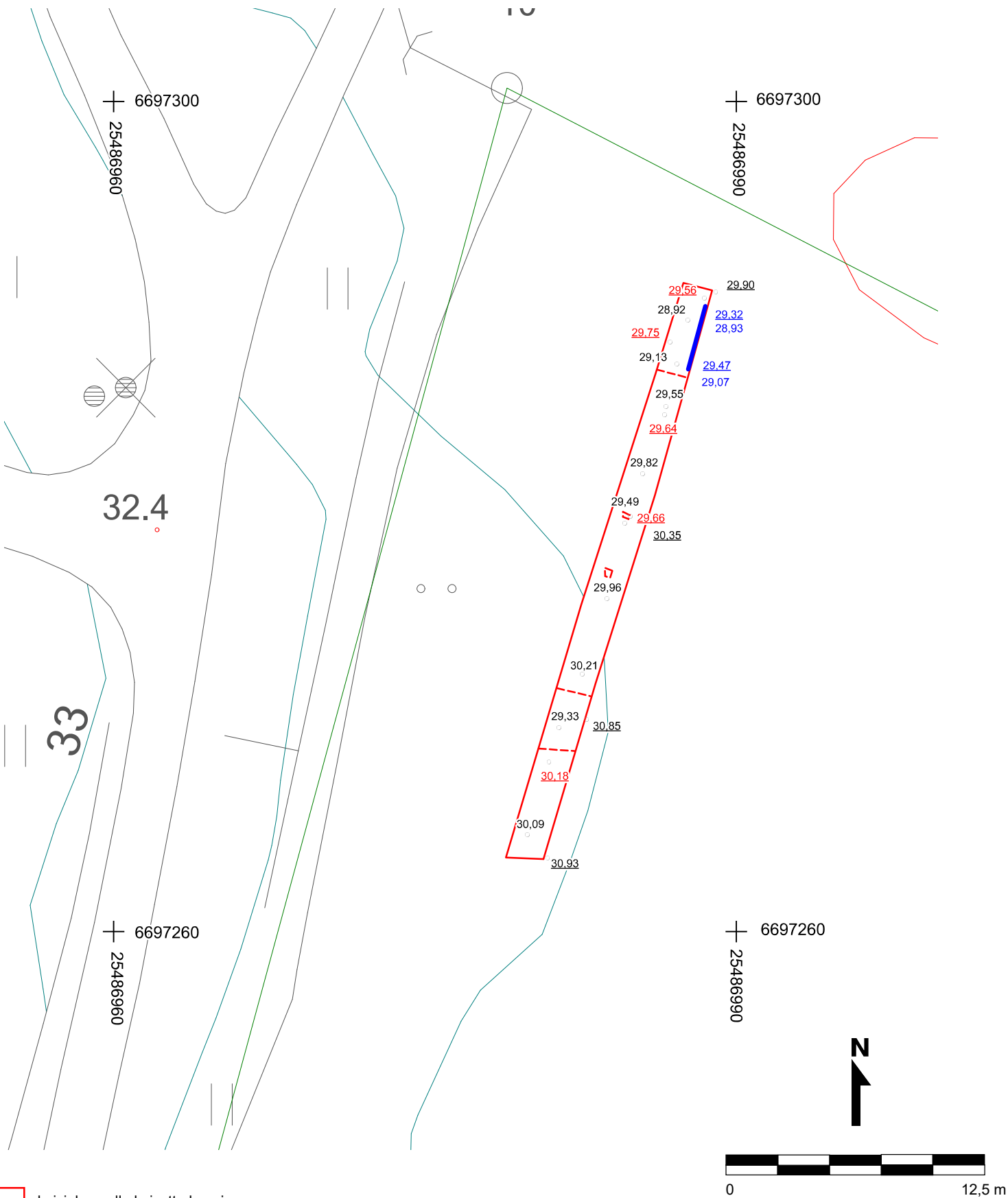
mk 1:500

mitt. Aleksi Stenberg
digit. Johanna Seppä

Koord.: ETRS-GK 25
Korkeus: N2000

kartta 4

MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT

kaivinkoneella kaivettu koeja

37.92
34.72

pinta- ja pohjaluku m mpy

vesipätkinäkerros

29.32
28.93

vesipätkinäkerroksen pinta- ja pohjaluku m mpy

30.18

orgaanisen kerroksen pintaluku m mpy

NURMIJÄRVI
Yli-Kunnari 543010012

Tuija Väisänen 2021

Koeja 10
Pinta- ja pohjavaaitus

Pohjakartta © Nurmijärven kunta

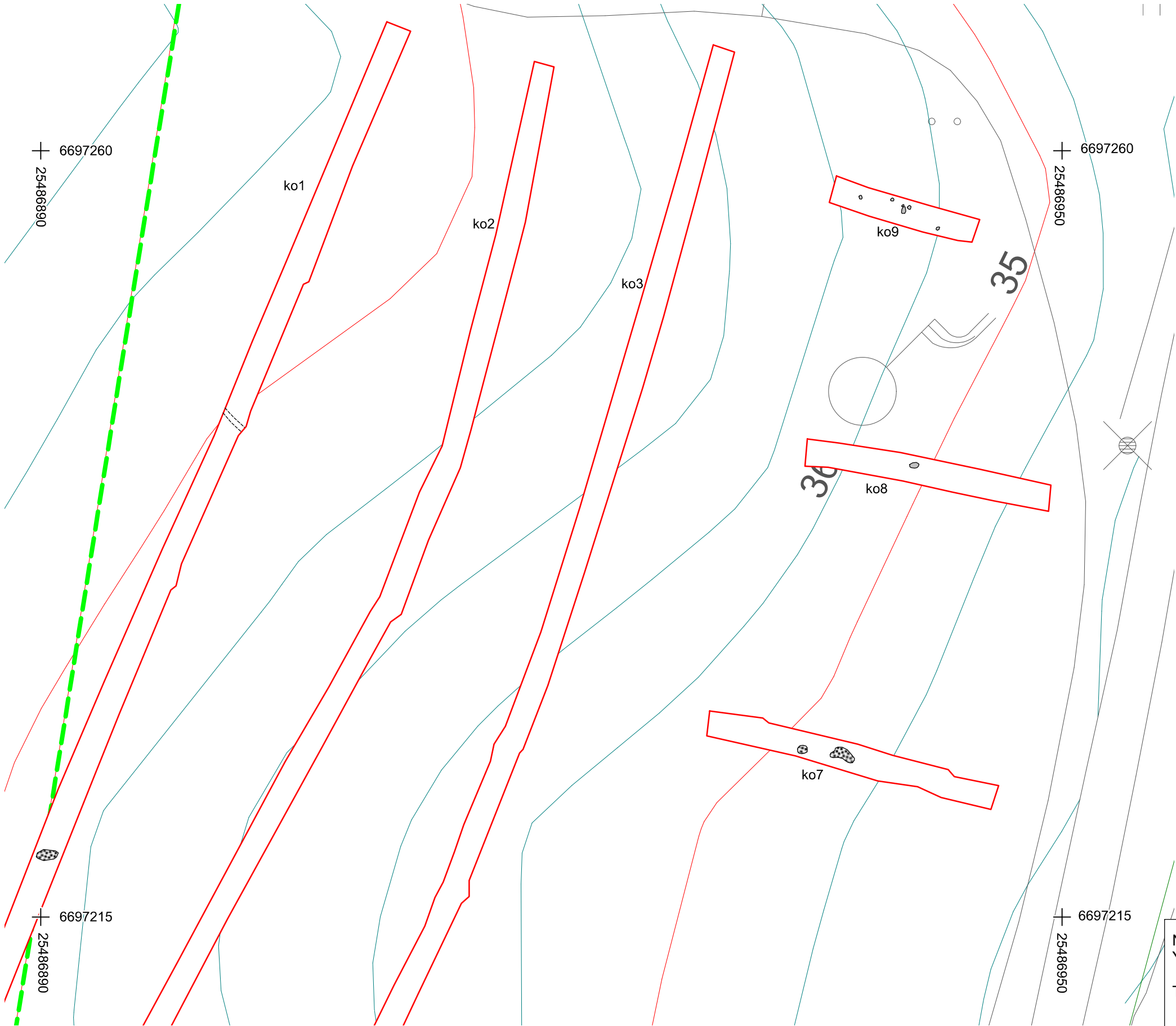
mk 1:250

mitt. Aleksi Stenberg
digit. Johanna Seppä

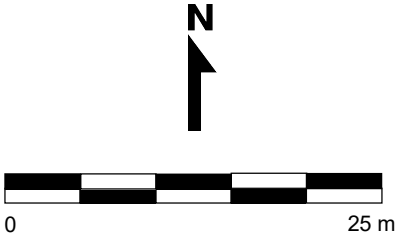
Koord.: ETRS-GK 25
Korkeus: N2000

kartta 5

MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT

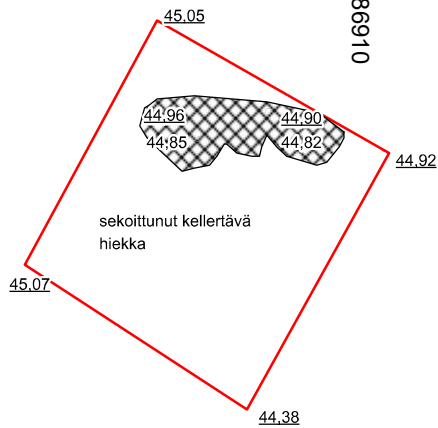
- alustava katualuevaraus
- kaivinkoneella kaivettu koeoja
- hiilialue
- kivi
- moderni oja

NURMIJÄRVI Yli-Kunnari 543010012 Tuija Väisänen 2021		Koeojat 1 - 3, 7 - 9 Havaitut ilmiöt Pohjakartta © Nurmijärven kunta mk 1:250	
mitt. Aleksi Stenberg digit. Johanna Seppä		Koord.: ETRS-GK 25 Korkeus: N2000	kartta 6
MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT			

6697308
25486908

6697308
25486910

6697306
25486908

6697306
25486910

N

 koekuoppa 30

 kivialue

37.92
34.72 pinta- ja pohjaluku m mpy

NURMIJÄRVI
Yli-Kunnari 543010012
Tuija Väisänen 2021

Koekuoppa 30
taso 1
mk 1:25

mitt. Aleksi Stenberg
digit. Johanna Seppä

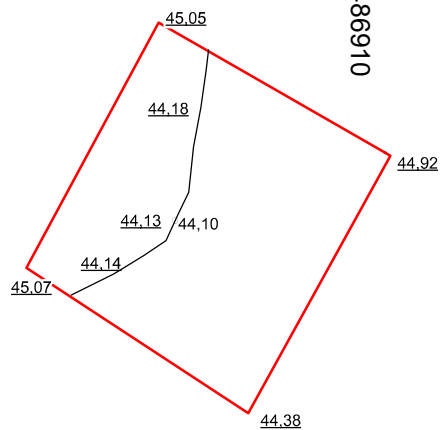
Koord.: ETRS-GK 25
Korkeus: N2000

kartta 7

MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT

6697308
+
25486908

6697308
+
25486910

6697306
+
25486908

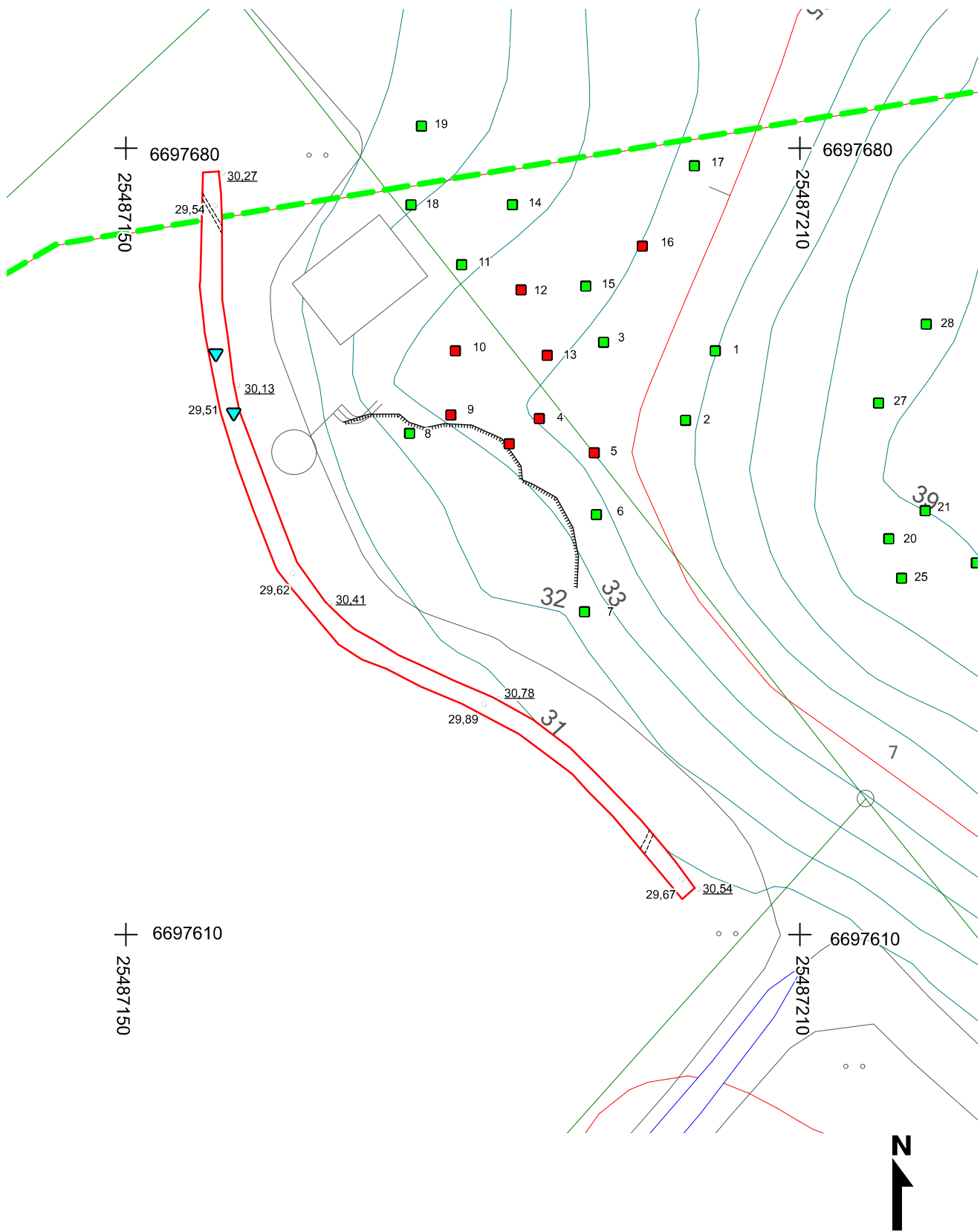
6697306
+
25486910

N

koekuoppa 30
37,92 pinta- ja pohjaluku m mpy
34,72

NURMIJÄRVI Yli-Kunnari 543010012 Tuija Väisänen 2021		Koekuoppa 30 taso 2 mk 1:25	
mitt. Aleksi Stenberg digit. Johanna Seppä		Koord.: ETRS-GK 25 Korkeus: N2000	kartta 8
MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT			

alustava katualuevaraus

kaivinkoneella kaivettu koeoja

37.92

pintaluku

34.72

pohjaluku

löydön koeuoppa

löydöllinen koeuoppa

liisteiden löytökohta

NURMIJÄRVI
Ylisjoki 543010015

Tuija Väisänen 2021

Koeoja 1
Pinta- ja pohjavaaitus

Pohjakartta © Nurmijärven kunta

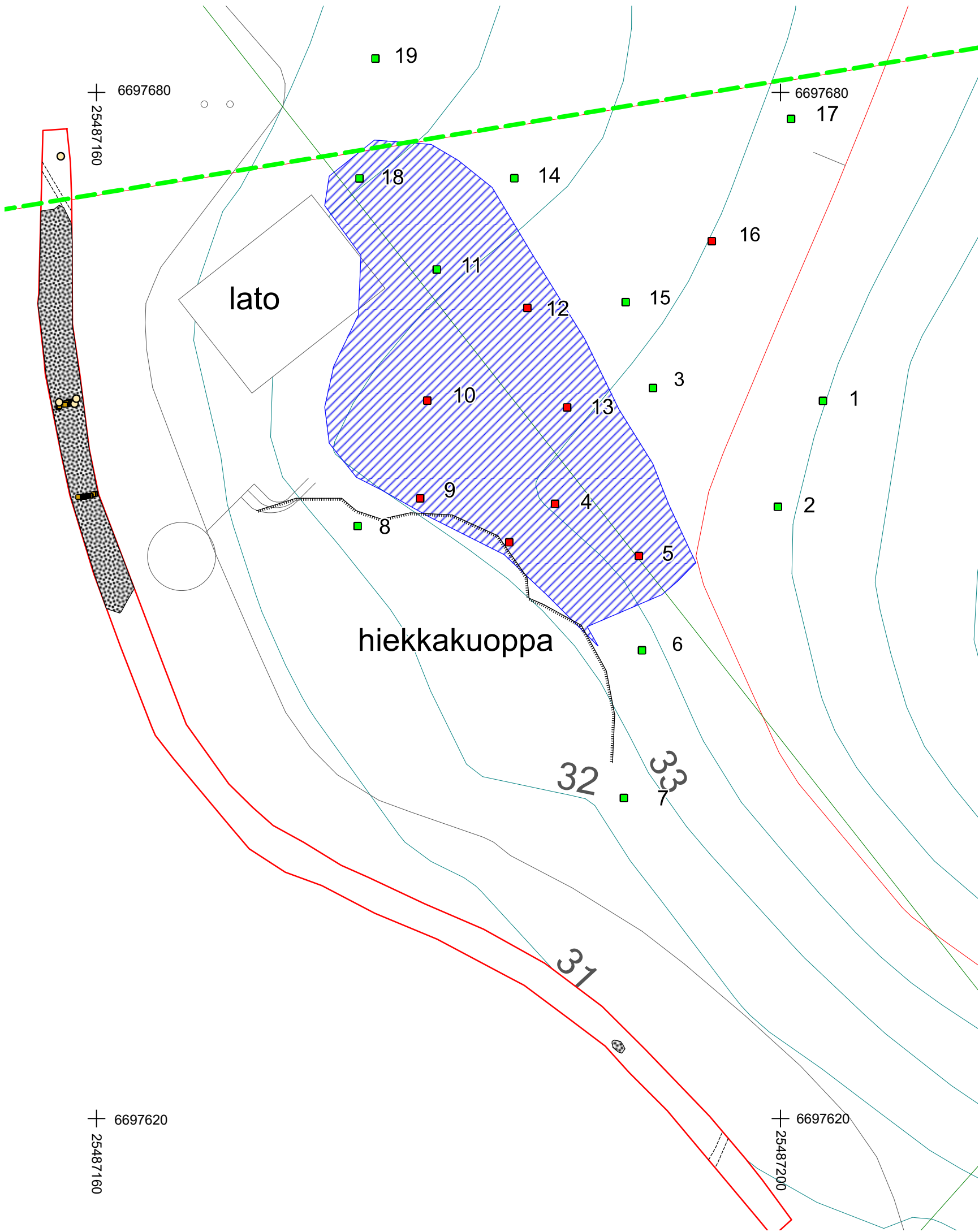
mk 1:500

mitt. Aleksi Stenberg
digit. Johanna Seppä

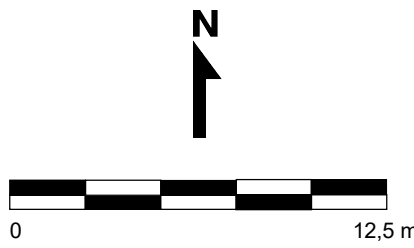
Koord.: ETRS-GK 25
Korkeus: N2000

kartta 9

MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT

- alustava katualuevaraus
- kaivinkoneella kaivettu koeoja
- arvioitu asuinpaikan laajuus koeuoppien mukaan
- hiilialue
- moderni oja
- löydöton koeuoppa
- löydöllinen koeuoppa
- puuliiste
- puupaalu

NURMIJÄRVI Ylisjoki 543010015 Tuija Väisänen 2021		Koeoja 1 Havaitut ilmiöt Pohjakartta © Nurmijärven kunta mk 1:250	
mitt. Aleksi Stenberg digit. Johanna Seppä		Koord.: ETRS-GK 25 Korkeus: N2000	kartta 10
MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT			

Kivikautisia asuinpaikkalöytöjä

Kohde: Nurmijärvi Ylisjoki

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 543010015

Tutkimus: koekaivaus

Kenttätyöaika: 5. – 12.10.2021

Kaivausjohtaja: Tuija Väisänen

Aiemmat löydöt: KM 19792:1

Löytöihin liittyvät muut asiakirjat ovat

Museoviraston arkistossa

Käytetty koordinaatisto: ETRS-GK25, N2000

Diar. 15.10.2021

Luetteloija: Johanna Seppä

Koeoja 1, hiililäikkä kyntökerroksen alla

1. Hioimen katkelma, 1 kpl

20,4 g

Punertavaa hiekkakiveä.

Koekuoppa 4

P= 6697655.958, I= 25487186.818, Z= 33.920

2. Kvartsi-iskos, 1 kpl

0,7 g

3. Palanutta luuta, 16 kpl,

1,3 g

Koekuoppa 5

P=6697652.906, I= 25487191.722, Z= 34.592

4. Kvartsi-iskos, 1 kpl

8,6 g

Koekuoppa 9

P=6697656.269, I= 25487178.939, Z= 33.177

5. Kvartsi-iskos, 2 kpl

6,5 g

Koekuoppa 10

P= 6697661.991, I= 25487179.348, Z= 33.098

6. Kvartsi-iskos, 1 kpl

9,2 g

Koekuoppa 12, 0 – 40 cm

P= 6697667.402, I= 25487185.200, Z= 32.948

7. Kvartsi-iskos, 2 kpl

1,2 g

8. Palanutta luuta, 2 kpl 0,5 g

Koekuoppa 12, 40 – 60 cm

9. Palanutta luuta, 6 kpl 1,2 g

Koekuoppa 13

P=6697661.576, I= 25487187.530, Z= 33.632

10. Saviastian pala, 1 kpl 1,6 g

Tiivis savimassa, mahdollisesti leimakoriste.

11. Kvartsiesine?, 1 kpl 7,7 g

Mahdollisesti retusoitu veitsimäinen terä. 45x35x18 mm.

12. Kvartsi-iskos, 7 kpl 14,4 g

13. Palanutta luuta, 21 kpl 3,9 g

Koekuoppa 16, maan pinnalta

P=6697671.311, I= 25487195.981, Z= 33.808

14. Kvartsi-iskos, 1 kpl 4,8 g

Hiekkakuopan reunasta

P=6697653.768, I= 25487184.194, Z= 33.872

15. Saviastian pala, 1 kpl 1,7 g

Tiivis savimassa, ei selkeää sekoitetta.

16. Palanutta luuta, 1 kpl 0,1 g